

2021

Årsbudsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024



Vedtatt i kommunestyret 16.12.2020



helt naturlig

INNHold

1.0 Sammenheng	3
2.0 Budsjettprosess i Engerdal Kommune	7
3.0 Kommunens rammebetingelser	7
3.1 Befolkningsutvikling	7
3.2 Frie Inntekter	8
3.3 Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift	9
3.4 Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene:	9
3.5. Pensjonspremieavvik og amortisering av premieavviket	10
3.6 Inntektsmuligheter:	10
3.7 Finansielle nøkkeltall	10
3.8 Styringssignaler fra dialogseminaret	12
4.0 Økonomiske oversikter	12
4.1 Bevilgningsoversikt drift	13
4.2 Rammebevilgninger drift	14
4.3 Økonomisk oversikt – Drift	15
4.4 Budsjetttiltak og premisser 2021	16
Tiltak som er lagt inn i vedtatt budsjett 2021 og videre i planperioden:	16
Tiltak som IKKE er lagt inn i vedtatt budsjett 2021 og planperioden:	19
5.0 Virksomhetenes kommentarer til driftsbudsjettet	20
5.1 Politisk virksomhet	21
5.2 Interne tjenester, utvikling, plan, teknisk	22
5.2.1. Interne tjenester	23
5.2.2 Utvikling	25
5.2.3 Drevsjø Asylmottak	26
5.2.4 Plan og teknikk:	27
VAR-området:	29
5.3 Helse, velferd og oppvekst	34
5.3.1 EBUS	37
5.3.2 Engerdal Voksenopplæringscenter	39
5.3.3 Kulturskolen	41
5.3.4 Fjellheimen	42
5.3.5 Drevsjø barnehage	43
5.3.6 Engerdal barnehage	43
5.3.7 Forebyggende rehabilitering	45
5.3.8 Institusjon	47
5.3.9 Habilitering og avlastning	49
5.3.10 Legetjenesten	51
5.3.11 NAV	53
6.0 Finans	54
7.0 Investeringer	55
7.1 Bevilgningsoversikt investering	55
7.2 Rammebevilgninger investering	56
Investeringer 2021-2024	57
8.0 Langsiktig lånegjeld	58

1.0 Sammendrag

Gjennom økonomiplan vedtar kommunestyret budsjettet for det kommende året, økonomiplanen for de påfølgende tre årene, samt hvilke mål kommunen skal arbeide mot i fireårsperioden.

Den nye *Kommuneloven* §§ 14-3 - 14-5 samt *Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv* (økonomiforskriften) kapittel 5 beskriver krav til innhold i årsbudsjett og økonomiplan.

Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret og underordnede organer. Kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse.

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel.

Viktige momenter i årsbudsjett 2021

Vekst i frie inntekter

1/7-20 hadde vi 1268 innbyggere og innbyggertallet forventes å synke noe. Anslag skatt og rammetilskudd for Engerdal kommune for 2021 er 109,9 mill kroner. Dette innebærer en økning for Engerdal kommune fra 2020 (ekskl. Covid19-midler) til 2021 på kr 3,1 mill, som utgjør 2,9 %. Lønns- og prisveksten for kommunene er anslått til 2,7 % i 2021, slik at det reelt blir en økning på 0,2 %. Dette har sammenheng med demografiske endringer, samt at vi får et høyt skjønnstilskudd. Siden vi ikke kjenner de endelige skatteinntektene inkludert inntektsutjevning for 2020 før i januar 2021, er det gjort et anslag på hvor store skatteinntektene for 2021 vil være. Det presiseres derfor at det angitte nivået på frie inntekter er et anslag. Inntektsutjevningen avhenger av innbyggertallet pr 1/1-21 og at størrelsene på de samlede skatteinntekter for kommunene i Norge.

Pensjonskostnader

Anslag på pensjonspremieavvik (KLP/SPK) for 2021 er kr 3,9 mill som inntektsføres, og vi må samtidig amortisere (utgiftsføre) kr 3,2 mill som er det foreløpige anslaget for premieavvik i 2020.

Premieavviket er uforutsigbart og varierer mye mellom år. Endelig premieavvik for 2020, og derigjennom amortiseringen i 2021 er ikke klart før i januar 2021. Det samme gjelder for premieavviket for 2021, der endelige tall først kommer i januar 2022. For å få budsjettet i balanse foreslår Kommunedirektøren at netto premieavvik og amortisering for 2020, ikke avsettes på fond slik som var praksis i perioden 2012-2018. Derimot er det budsjettet med kr 1,5 mill til bruk av fondet i 2021 for å få budsjettet i balanse. Premieavviksfondet vil 31.12.2021 ha en saldo på ca 4,9 mill som brukes for å dekke inn negativt avvik i økonomiplanperioden.

Driftsbudsjett

Driftsinntekter 2021 går ned med 4,2 mill fra opprinnelig budsjett 2020, til tross for økning av eiendomsskatt, rammetilskudd og kommunale avgifter og betalingssatser. Dette har sammenheng med forventet lavere brukerbetaling og tilskudd som faller bort i forbindelse med asylsøkere. Sum driftsutgifter reduseres med kr 5,9 mill, hvis man ser bort fra utgiftene til utbygging av høyhastighetsbreddband i 2020. Korrigert for renter, avdrag, avskrivninger, gir det et negativt netto driftsresultat på kr 1,46 mill. Dette balanseres ved bruk av bundne fond og premieavviksfond (disp.fond).

Det er lagt inn en generell økning i kommunale gebyrer og avgifter på ca 3,75 %. Billettpriser for basseng foreslås økt med 50 %, men 2 mnd kortere badesesong gjør årskort rimeligere. Renovasjonsavgifter for husholdninger øker med 10-17 % ut fra satser fra FIAS. Det er lagt inn satser for borgerlige vielser i gebyrregulativet.

Det har vært en lang og krevende budsjettprosess i år av flere grunner. For det første har virksomhetene beregnet konsekvenser av at driftsavtalen for asylmottaket går ut 30. juni 2021. I tillegg har vært nødvendig å gjøre noen større tiltak for å få budsjettet i balanse. De største som er foreslått omhandler kutt i tjenester som ikke er lovpålagt, men også samordning av ressurser på tvers i organisasjonen samt reduserte tjenestenivåer. Det er foreslått å øke eiendomsskatt, samt å bruke avsatte fondsmidler.

Investeringsbudsjett

Det foreslås investeringer på kr 39,6 mill i 2021. Låneopptak foreslås inntil kr 31,64 mill. Resten dekkes inn av kompensasjon for mva, investeringstilskudd og bruk av ubundet investeringsfond. Se egen oversikt vedrørende investeringer i slutten av dokumentet. Utbedring VA i Engerdal Østfjell, kjøp av nye omsorgsboliger i Engerdal og rehabilitering/omgjøringer ved Engerdal sykehjem er de største investeringsprosjektene i 2021.

Det foreslås å fortsatt avsette midler fra eventuelle salg av bygg til ubundet investeringsfond, for å kunne finansiere investeringer som ikke kan lånefinansieres, slik som egenkapitaltilskudd til KLP.

Sunn Kommuneøkonomi	
Bygningsmessig vedlikehold	Indikator mål: kr 90 per kvadratmeter dvs. ca 2 mill. Det er avsatt kr 1,9 mill til kjøp av varer og tjenester til bygningsmessig vedlikehold. I tillegg kommer vedlikehold av inventar/utstyr og egeninnsats i form av vaktmestertimer m.m.
Kompetanseutvikling	Det er avsatt kr 0,5 mill til kompetanseheving som ligger langt under målsetningen. Mål: 3 % av lønnsmassen dvs. ca. kr 3 mill
Netto driftsresultat	Netto driftsresultat for 2021 er kr -1,5 mill. Korrigert for premieavvik (sum premieavvik og amortisering) er driftsresultatet for 2021 -2,2 mill, dvs over kr 5 mill under målsetningen. Mål: 1,75 % av driftsinntekter dvs. kr +3,2 mill
Balanse i økonomien i 2021	Budsjett 2021 er i balanse, men med et negativt avvik på over 5 millioner fra målsetningen om 1,75% netto driftsresultat, må Kommunedirektøren jobbe videre med fast styring og stramme prioriteringer for å oppnå balansen i økonomien.

Forutsetninger og viktige momenter i økonomiplanperioden 2021-2024

Både drifts- og investeringsbudsjettene de enkelte år i planperioden har tatt utgangspunkt i vedtatt budsjett 2020 og korrigert med de endringer i året som har betydning for neste år. Hele planen bygges i hovedsak på en framskrivning av forslag til budsjett 2021. Videre er kjente endringer innarbeidet i planen.

Viktige momenter

- Anslag på rammetilskudd og skatteinntekter er basert på tallene fra statsbudsjettet for 2021 som er lagt fram i oktober 2020.
- I økonomiplanen for 2021-2024 er det tatt høyde for et gjennomsnittlig stabilt befolkningstall og budsjettåret 2021 tar utgangspunkt i et innbyggertall på 1268.
- Det er lagt opp til investeringer på til sammen nesten 60 mill i økonomiplanperioden som finansieres via momskompensasjon, nye låneopptak, tilskudd fra Husbanken og noe bruk av investeringsfond. De største investeringene er omgjøringer ved helse- og omsorgssenteret på Drevsjø, kjøp av omsorgsboliger i Engerdal samt utbedringer VA Engerdal Østfjell.
- For å bevare det generelle disposisjonsfondet foreslås det å avsette eventuelle midler fra salg av bygg til ubundet investeringsfond for å kunne finansiere investeringer som ikke er tillatt å lånefinansiere, slik som egenkapitaltilskudd til KLP.
- Det er budsjettet med et gjennomsnittlig rentenivå på 1,7 % i hele økonomiplanperioden. Kommunens samlede gjeld øker i økonomiplanperioden, og økningen i rente- og avdragsutgifter binder opp frie inntekter og kommunens økonomi blir direkte påvirket hvis renten stiger.
- Fra drift budsjetteres det med kr 1,5 mill bruk av premieavviksfondet i 2021, og ytterligere 1,9 mill i resten av planperioden.

Se oversikt over avsetninger og bruk, samt forventet saldo på alle ubundne fond under pkt 3.7.

- Kommunens langsiktig brutto lånegjeld vil etter låneopptak i 2021 være kr 194 mill. Ved utgangen av 2024 vil kommunens langsiktig brutto lånegjeld være 181 mill. kr. Landsgjennomsnittet for brutto lånegjeld av driftsinntektene er 111 %. Selv om Engerdal pr i dag ligger på 80 % og øker til 105 % i 2022, ligger vi under landsgjennomsnittet. Samtidig økes gjeld pr innbygger drastisk, og det er viktig å presisere at alle

kommuner må kunne tåle en renteøkning til et «normalt» nivå, dvs rundt seks prosent. Engerdal har ikke en rentebuffer for å tåle en slik økning. I 2021 vil kommunen bruke 6 % av sine frie disponible inntekter til å dekke netto rente- og avdragsutgifter, og i 2024 vil denne andelen ha økt til 8 %.

- Økonomiplanen er satt opp i 2021-tall og det er ikke tatt inn andre forutsetninger enn det som er nevnt i plandokumentet.

I henhold til sunn kommuneøkonomi bør kommunen ha et netto driftsresultat på 1,75 % av driftsinntektene. For Engerdal kommune bør da netto driftsresultat være på kr 3,2 mill i planperioden. I vedtatte økonomiplan varierer driftsresultatet, bl.a pga bredbåndsprosjekt og pensjonspremieavvik:

	Reg						
	Regnskap	Budsjett	budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2019	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Netto driftsresultat (negativt=underskudd)	-7 989	-9 875	-8 726	-1 458	-4 432	3 396	3 535
Netto pensjonspremieavvik	-1474	-4687	-4687	-748	-748	-748	-748
Bredbåndsutgifter	0	5825	6610	0	5825	0	0
Korrigert netto driftsresultat	-9463	-8737	-6803	-2206	645	2648	2787

Når en ser bort ifra variasjoner i pensjonspremieavviket samt bredbåndsutbygging, beveger netto driftsresultat i perioden seg mot målsetning.

Det er mange usikkerhetsmomenter i økonomiplan. Dette gjelder driftsavtale for asylmottak, rentenivå, befolkningsutvikling, lønnsøkninger, skjønnstilskudd m.m. Økonomiplanen viser at det er behov for å redusere utgiftene eller øke inntektene for framover for å drive iht. prinsippet om sunn kommuneøkonomi med et netto driftsresultat på 1,75 %.

Konklusjon

Årsbudsjett for 2021 og økonomiplan for 2021-2024 er lagt fram i balanse. Kommunens økonomiske situasjon er svært vanskelig. Selv om det er gjennomført en rekke omstillingstiltak de siste årene, er det også i denne runden behov for å gjennomføre inngripende tiltak der vi må redusere driftsnivået på flere områder.

Spesielt i år er usikkerheten knyttet til om vi fortsatt får avtale om drift ved asyløkermottaket. Nåværende avtale utløper 30.06.21, og kommunedirektøren har lagt inn opphør av driften som tiltak (både inntekter og utgifter), i sitt budsjettforslag etter første halvår. Dersom det lykkes å få på plass ny avtale, vil dette kunne justeres inn igjen i forbindelse med tertialrapporteringene. Det er svært alvorlig dersom dette blir en realitet, og som vi berøre en rekke virksomheter, næringsliv, soiale aktiviteter mv., i tillegg til ansatte på mottaket.

Det er å håpe at vi klarer å få til fortsatt drift, og det har vært dialog med UDI i flere runder omkring dette. I denne dialogen har vi forsøkt både å avklare hvilke planer de har for ny ambudskonkurranser, samt formidle at vi er fortsatt interessert i å være en god samarbeidspartner som framtidig driftsoperatør. De signaler vi har i skrivende stund er at det neppe kommer flere utlysninger på det som heter nivå 1, dvs. basiskapasitet med langsiktige avtaler (6 + 2 + 2 år), og som utgjør selve «grunnmuren» i mottaksvirksomheten. Derimot har de antudet at det er trolig det vil komme en runde på rammavtaler på nivå 2. Dette er avtaler som skal dekke opp for variasjoner i asylsøkerstrømmingen, men med en noe kortere tidshorisont på avtalene (3 + 1 + 1 + 1 år).

Parallelt med dette har det vært arbeidet med å avklare muligheter for å kjøpe bygningsmassen (UDI skal avhende seg disse), for på den måten kunne benytte dette som grunnlag i framtidig anbudsprossesser. Så lenge UDI er eier av bygningene, gis vi ikke anledning til å benytte disse i anbudsprosessene, fordi det vil være konkurransevidene. Kommunestyret har nylig gjort vedtak om at kommunedirektøren gis myndighet til å følge opp dette. UDI har lyst ut byggene på det åpne marked, og Engerdal kommune har nå kjøpt dem.

I 2019 ble det gjennomført ca 60 ulike innsparingstiltak. I 2020 manglet vi fortsatt ca. kr. 12 mill. etter konsekvensjustert budsjett. I år var tilsvarende en mangel på ca. 9 mill. kroner når vi startet arbeidet. De foreslåtte tiltakene rammer de fleste sektorer – både lovpålagte og ikke lovpålagte oppgaver. Over tid er det ikke tatt høyde for prisstigning på mange av driftspostene. Rammeoverføringene dekker på langt nær opp for lønns- og prisstigningen.

Når kommunedirektøren må ty til å foreslå å redusere innbetaling av låneavdrag til et minimum, gjøre bruk av premieavviksfondet, samt videreføre og øke andelen kjøp av næringskonsulenttjenester fra Investeringselskapet, sier dette mye om den økonomiske situasjonen kommunen er i.

Når vi likevel gjør dette, er det i forvisning om å «kjøpe oss tid»: Det er behov for en grundig analyse og tilpasning av driftsnivået vårt. Vi har påbegynt et arbeid sammen med KS.

For å ha en sunn kommuneøkonomi, bør vi vise til et netto driftsresultat på 1,75 %. Vi er langt fra dette. Kommunedirektøren burde også tilrettelegge i sitt budsjett- og økonomiplanforslag et visst handlingsrom for kommunestyret til å treffe ulike valg av tiltak. Dette har vi desverre ikke klart å få til. Det er imidlertid viktig å understreke at dersom kommunestyret ønsker å endre noen av tiltakene til fordel for noe annet, er det viktig at dette ikke må forrykke balansen i budsjettet.

Terje Vestad
kommunedirektør

2.0 Budsjettprosess i Engerdal Kommune

I henhold til kommunelovens §§ 14-2 til 14-5 skal kommunestyret selv vedta en økonomisk plan for kommende kalenderår. Årsbudsjettet skal deles inn i en drifts- og en investeringsdel, og er bestemmende for bruken av midler i løpet av året.

Utgangspunktet for årsbudsjettarbeidet er økonomiplanens første år. Det forutsettes samsvar mellom økonomiplanens første år og årsbudsjettet.

Kommunestyret vedtar budsjettet på nettoramme pr. rammeområde. Ansvarsdimensjon tilpasses den administrative organiseringen som til enhver tid gjelder.

Bevilgning innenfor hvert rammeområde skal føres opp med et beløp og tekst som angir hva bevilgningen gjelder. I beskrivelsen må det komme klart frem hvilken aktivitet som forventes utført, og hvilke virkemidler som skal benyttes. Aktiviteten bør, så langt råd er, beskrives i målbare tall slik at det kan rapporteres i form av måltall eller indikatorer.

Formannskapet utarbeider/innstiller til kommunestyret, men bør så langt råd er ta med seg representanter fra politiske partier som ikke er representert i formannskapet i sitt arbeid med årsbudsjett.

Årsbudsjettet skal forelegges kommunestyret som innen årets utgang skal vedta et budsjett i balanse for det kommende kalenderår.

Budsjett er en bindende plan for kommunens anskaffelse og anvendelse av midler.

3.0 Kommunens rammebetingelser

3.1 Befolkningsutvikling

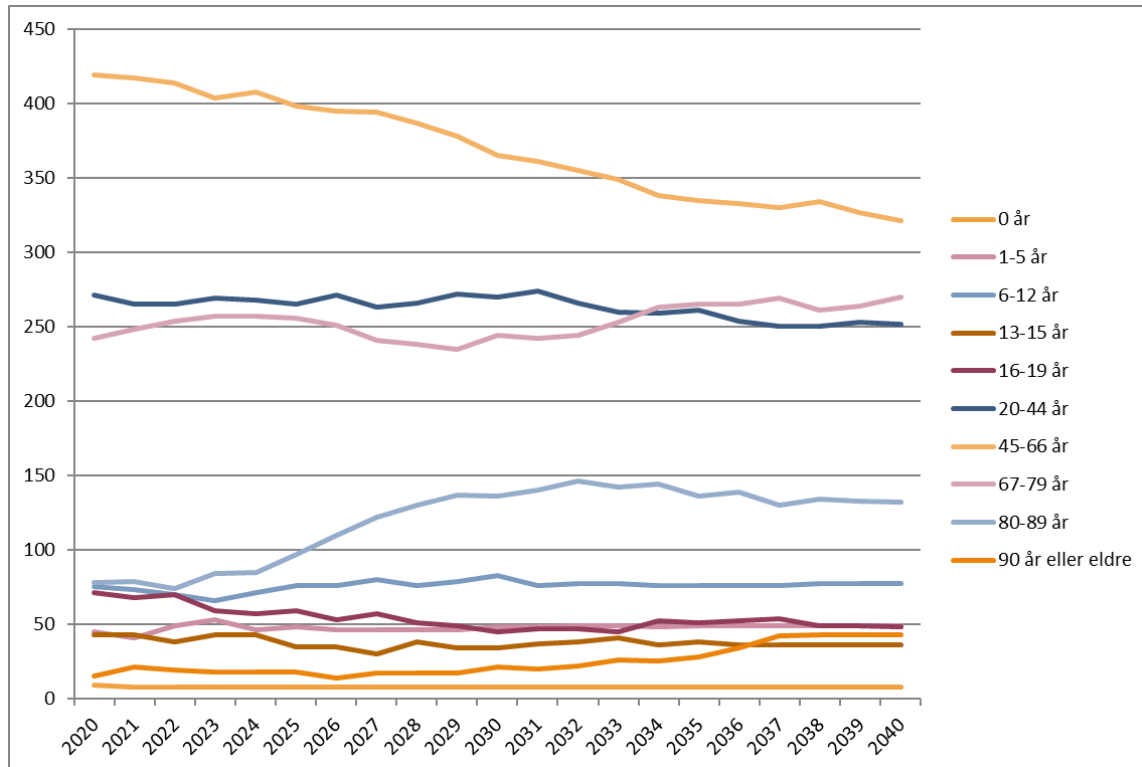
Innsikt i demografiske forhold har stor betydning ved utarbeidelse av årsbudsjett og økonomiplan. Negativ befolkningsutvikling medfører oftest redusert inntektsgrunnlag gjennom skatter, avgifter og overføringer, samt et behov for enkelte infrastrukturelle tiltak. Ved positiv befolkningsutvikling derimot kan en påregne økte inntekter og økt behov for utbygging/forbedring av fellesgoder.

Framskrevet folkemengde pr 1. januar 2019-2024

3425 Engerdal	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 20-24	Endring i %
0 år	8	9	8	8	8	8	-1	-11 %
1-5 år	42	45	41	49	53	46	1	2 %
6-12 år	74	75	73	70	66	71	-4	-5 %
13-15 år	54	43	43	38	43	43	0	0 %
16-19 år	79	71	68	70	59	57	-14	-20 %
20-44 år	270	271	265	265	269	268	-3	-1 %
45-66 år	423	419	417	414	404	408	-11	-3 %
67-79 år	249	242	248	254	257	257	15	6 %
80-89 år	73	78	79	74	84	85	7	9 %
90 år eller eldre	16	15	21	19	18	18	3	20 %
Folketall pr 1.1.	1288	1268	1263	1261	1261	1261	-7	-1 %
Endring pr år i %		-1,6 %	-0,4 %	-0,2 %	0,0 %	0,0 %		

Kilde SSB

Gjennomsnittlig framskrevet nedgang i følge SSB 2019-2024 med 0,4 %.

Befolkningsprognose 2020-2040

Tabellen viser befolkningsprognose for Engerdal kommune 2020-2040. Tabellen er basert på middels nasjonal vekst. Etter dette vil vi ha i underkant av 1240 innbyggere om 20 år. Det betyr en nedgang på 32 personer. Størst er nedgangen i aldersgruppene 16-19, 20-44 og 45-66 år (140 personer) mens det blir en mye større andel personer over 67 år (110 personer). Det vil si at det blir færre yrkesaktive til å ta seg av de eldre framover. I økonomiplanen for 2021-2024 har vi fremskrevet folkemengde pr 2020, ut fra utviklingen de siste år.

3.2 Frie Inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter (fra inntekt og formue), eiendomsskatt, momskompensasjon og andre ikke-øremerkede statlige tilskudd, og er hovedfinansieringskilden for driftsrammene.

Skatt og rammetilskudd

I statsbudsjettet legges det opp til en realvekst i kommunenes frie inntekter i 2021.

Anslag skatt og rammetilskudd for Engerdal kommune for 2021 er 109,9 mill kroner. Dette innebærer en økning for Engerdal kommune fra 2020 (ekskl. Covid19-midler) til 2021 på kr 3,1 mill, som utgjør 2,9 %. Lønns- og prisveksten for kommunene er anslått til 2,7 % i 2021, slik at det reelt blir en økning på 0,2 %. Dette har sammenheng med demografiske endringer, samt at vi får et høyt skjønnstilskudd. Siden vi ikke kjenner de endelige skatteinntektene inkludert inntektsutjevning for 2020 før i januar 2021, er det gjort et anslag på hvor store skatteinntektene for 2021 vil være. Det presiseres derfor at det angitte nivået på frie inntekter er et anslag. Inntektsutjevningen avhenger av innbyggertallet pr 1/1-21 og at størrelsene på de samlede skatteinntekter for kommunene i Norge.

Videre har regjeringen videreført at skatteinntektene inkl. eiendomsskatt skal utgjøre ca 40 % av kommunens samlede inntekter. For 2021 utgjør skatt med skatteutjevning og eiendomsskatt 41 % av kommunens frie inntekter (eks. brukerbetaling, salgs-/leieinntekter og andre refusjoner), og 25 % av kommunens totale driftsinntekter.

Enkeltelementene i skatt og rammetilskudd fra 2020 samt for budsjettåret 2021 og økonomiplanperioden 2021-2024:

Basert på innbyggertall pr 1.7. året før tilskudd:

	1282	1268	1268	1268	1268
PROGNOSE					
1000 kr	2020	2021	2022	2023	2024
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	32 157	32 751	32 897	32 883	32 869
Utgiftsutjevningen	28 684	29 374	29 295	29 289	29 284
Overgangsordning - INGAR	-69	-57	-51	-51	-51
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbavg)	899	775	189	189	189
Overgangsordning - kommuner som skal slås sammen					
Korreksjon forsøksordninger barnevern og omsorgstjenester	0	0	0	0	0
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker	0	0	0	0	0
Nord-Norge-tilskudd/Namdalsstilskudd	0	0	0	0	0
Storbytilskudd	0	0	0	0	0
Småkommunetillegg	5 875	6 034	6 034	6 034	6 034
Sør-Norge tilskudd (kommuner med over 3 200 innb)	0	0	0	0	0
Regionsentertilskudd	0	0	0	0	0
Vekstilskudd	0	0	0	0	0
Ordinært skjønn	2 000	2 300	2 300	2 300	2 300
Skjønn fra KRD - komp. bortfall vekstilskudd kommunesammen:	0	0			
Ekstra skjønn KMD inkl. ufrivillig alene kommuner, infrastruktur,	0				
Koronapandemi - bevilgninger gjennom inntektssystemet (skjønner)	1 666				
RNB - utsatt overføring skatteoppkreving	229				
RNB 2020 - øvrige endringer i rammetilskudd (utenom koronapar)	138				
Sum rammetilsk uten inntektsutj	71 579	71 176	70 664	70 644	70 624
Netto inntektsutjevning	9 668	9 976	9 976	9 976	9 976
Sum rammetilskudd	81 247	81 152	80 640	80 620	80 600
Rammetilskudd - endring i %	8,3	-0,0	-0,6	-0,0	-0,0
Skatt på formue og inntekt	27 908	28 789	28 789	28 789	28 789
Skatteinntekter - endring i %	-5,67	4,28	0,00	0,00	0,00
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	5 572	6 572	6 572	6 572	6 572
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	114 700	116 513	116 001	115 981	115 961
(avrundet totalsum ut fra at skatt kun er et anslag)					

*Kilde: KS Prognosemodell. Tallene for 2021 er basert på 1268 innbyggere pr 1.7.2020.

Rammetilskudd og skatt - Anslaget for rammetilskudd og skatt bygger på et stabilt innbyggertall i økonomiplanperioden. For 2021 er det lagt til grunn et innbyggertall på 1268 pr 1/7-20 som grunnlag for inntektsutjevningen og pr 1/1-21 som grunnlag for inntektsutjevningen.

Eiendomsskatt – Eiendomsskatt ble innført i hele kommunen i 2010, utskrevet med 5 ‰ for næringsbygg, verker og bruk, og 2 ‰ for øvrige eiendommer. Fra 2013 ble satsen for næringsbygg, verker og bruk økt til 7 ‰. For 2019 er netto inntekter fra eiendomsskatt beregnet til kr 4,8 mill. Regjeringen la i forbindelse med statsbudsjettet for 2019 fram forslag om å fjerne eiendomsskatt for verker og bruk, slik at det nå står igjen inntekter fra næringseiendommer.

Det er foreslått økning i utskrevet eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger med kr 1 mill fra 2021. Det er også gjennomført retaksering av eiendomsskattegrunnlagene i 2020 som skal ligge til grunn for 2021.

Ordinært skjønntilskudd – Engerdal får kr 2,3 mill i ordinært skjønntilskudd i 2021.

3.3 Lønns- og prisvekst, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift

For 2021 bygger alle tall på en kommunal deflator oppgitt i statsbudsjettet på 2,7 pst. Alle tall fremover har også dette lønns- og prisnivået.

3.4 Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene:

I økonomiplanen er normalpremien basert på aktuarberegninger fra KLP og Statens Pensjonskasse. Beregningene gir følgende premiesatser for 2021:

KLP Fellesordningen inkl folkevalgte: 17 %

Sykepleierordningen: 17 %

Statens Pensjonskasse Lærere: 10,9 %

3.5. Pensjonspremieavvik og amortisering av premieavviket

Premieavvik pensjon er differansen mellom beregnet pensjonskostnad og innbetalt pensjonspremie til pensjonskassene. Hvis innbetalt pensjonspremie i 2021 blir større enn beregnet pensjonskostnad, blir premieavviket for 2021 et positivt beløp (en inntekt) i driftsregnskapet for 2021. I tillegg føres beløpet opp som en kortsiktig fordring i balanseregnskapet for 2021. Ordningen med premieavvik ble innført i kommunene for å unngå at store økninger i pensjonspremien påvirket kommunenes økonomi på kort sikt og for å gjøre pensjonsutgiftene noe mer forutsigbare i budsjettssammenheng. Da ordningen med premieavvik ble innført, fikk kommunene valget mellom å amortisere (tilbakeføre) forrige års premieavvik (oppført som kortsiktig fordring i balanseregnskapet) over 1 eller 15 år. Fra og med 2012 ble valget enten 1 års eller 10 års tilbakeføring, og fra 2014 er valget enten 1 års eller 7 års tilbakeføring. Engerdal kommune valgte i 2002 amortisering over 1 år og har siden holdt seg til ett års amortisering. Anslag på pensjonspremieavvik (KLP/SPK) for 2021 er kr 3,8 mill som inntektsføres, men vi må samtidig amortisere (utgiftsføre) kr 3,2 mill som er det foreløpige anslaget for premieavvik i 2020. Differansen mellom premieavvik og amortisering ble i perioden mellom 2013 og 2018 blitt avsatt til/brukt av fond for premieavvik. Dette har medført i praksis at premieavvik og amortisering har vært «løftet ut» av driftsbudsjettet slik at store årlige svingninger jevnes ut. Netto driftsresultat påvirkes dessverre av svingningene i premieavvik og amortisering. For 2021 foreslås det å bruke kr 1,5 mill, og kr 1,9 mill resten av økonomiplanperioden.

3.6 Inntektsmuligheter:

Kommunen har i liten grad mulighet til å påvirke inntektssiden av regnskapet utover å øke brukernes egenbetaling og øke eiendomsskatt. Den viktigste inntektskilden vår, rammetilskudd, er påvirket av folketallsutviklingen. Folketallet er pr 1/7-20 1268, en reduksjon på 14 innbyggere fra 1/7-19. På sikt er det helt avgjørende at man klarer å stabilisere folketallet. Dette kan skje med aktiv medvirkning fra staten med klare distriktpolitiske virkemidler. Samtidig har kommunen intensivert arbeidet med næringsutvikling. Selv om det er en positiv utvikling i næringslivet er det fortsatt lite utbygd næringsliv og lav inntekt og formue blant kommunens innbyggere, noe som gir begrenset mulighet for egne skatteinntekter. Kommunedirektøren har i sitt budsjettforslag lagt inn økninger i kommunale avgifter og gebyrer på ca 3,75% i 2021. Det er fortsatt et stykke igjen før selvkostområdet for avløp samt kart/oppmåling drives til selvkost, noe kommunen har anledning til. Det er foreslått økning i utskrevet eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger med kr 1 mill fra 2021.

Følgende muligheter kan styrke kommunens inntekter i økonomiplan perioden men er ikke tatt med i beregningene:

- Økt eiendomsskatt
- Økt brukerbetaling på tjenester der dette er mulig, spesielt innenfor selvkostområdene der vi pr i dag ikke ligger på selvkost
- Økt utbytte fra Engerdal Energi Holding AS
- Økt utbytte fra Engerdal kommuneskoger KF

3.7 Finansielle nøkkeltall

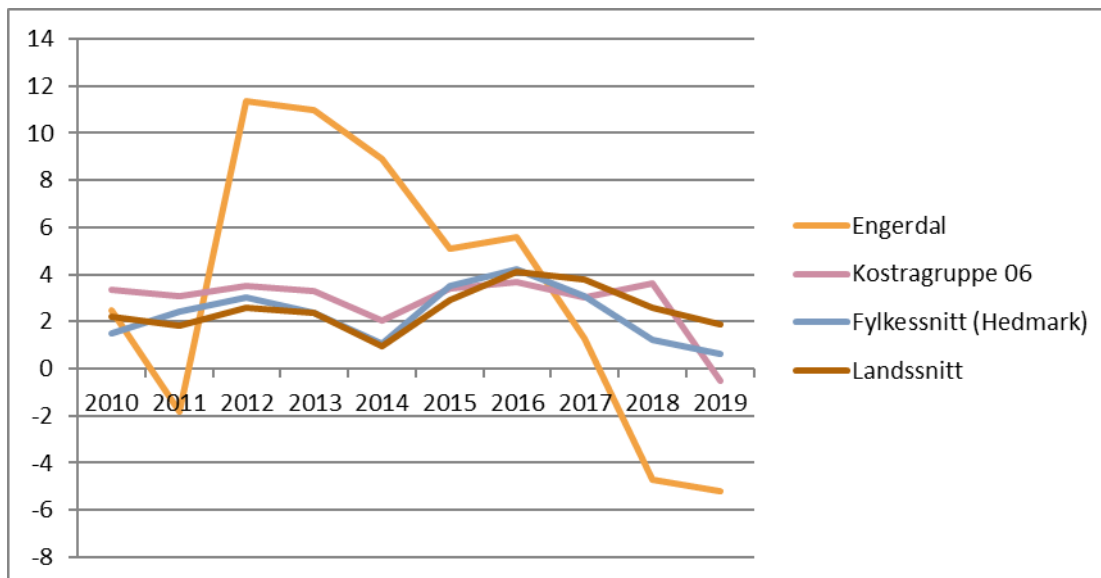
Finansielle nøkkeltall oppsummerer konsekvensene av den driftsprofil som økonomiplanen legger opp til. Nøkkeltallene fungerer også som måltall som vil kunne etterprøves i årsmeldingen for hvert av driftsårene i økonomiplanperioden.

Netto resultatgrad	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Engerdal	-1,8	2,48	-1,81	11,3	11	8,88	5,1	5,6	1,3	-4,7	-5,2
Kostragruppe 06	5,43	3,37	3,1	3,52	3,31	2,03	3,4	3,7	3	3,6	-0,5
Fylkessnitt (Hedmark)	1,58	1,5	2,41	3,04	2,35	1,07	3,5	4,2	3,1	1,2	0,6
Landssnitt	2,64	2,2	1,8	2,58	2,36	0,93	2,9	4,1	3,8	2,6	1,9

Kilde: KOSTRA/Arena

En analyse av Engerdal sine finansielle nøkkeltall i perioden 2010-2019 viser en negativ utvikling i forholdet mellom inntektene og utgiftene. Netto driftsresultat (resultat før avsetning og bruk av fond) i perioden viser at Engerdal sine driftsinntekter har vært lavere enn driftsutgiftene siden 2018.

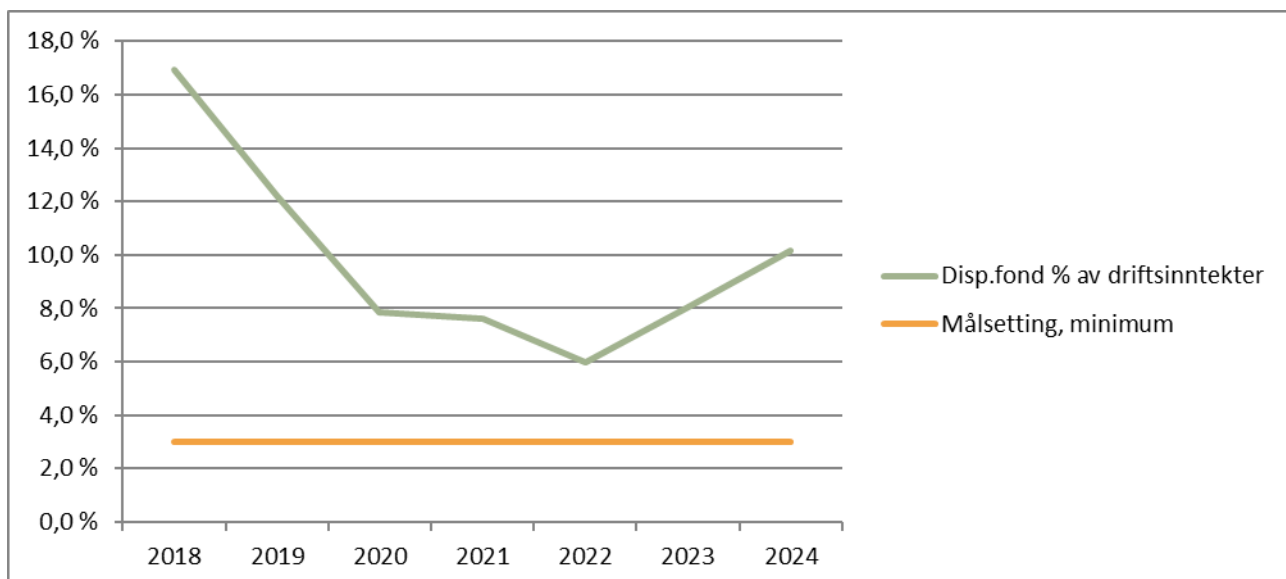
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene



Kilde: KOSTRA/Arena

Netto driftsresultat og resultatgrad sier noe om hvor stor del av driftsinntektene som er igjen etter at driftsutgifter og renter og avdrag er regnskapsført. Det er anbefalt at en kommune over tid bør ha et årlig netto driftsresultat på minst 1,75 % for at den skal kunne opprettholde en sunn og robust økonomi. I det ligger at kommunen bør ha et overskudd på den løpende drift som bidrar med tilstrekkelig egenkapital til investeringene og samtidig gir rom for avsetninger som kan brukes til å utligne fremtidige svingninger i driftsinntektene eller dekke uforutsette utgifter. Ved et lavere netto driftsresultat må kommunen regne med at den enten ikke vil være i stand til å fornye sine bygg og anlegg i takt med slit og elde, gjeldsgraden vil øke og/eller at det ikke vil være rom for å bygge opp tilstrekkelig frie fond for å kunne opprettholde et stabilt tjenestenivå ved fremtidige svingninger i driftsinntektene. For 2021 er netto driftsresultat negativt med kr 1,78 mill. Fratrullet netto premieavvik og amortisering ligger resultatet på -2,5 mill.

Disposisjonsfond totalt, i prosent av driftsinntektene



Diagrammet viser summen av alle disposisjonsfond i % av driftsinntektene i økonomiplanperioden med grunnlag i bruk og avsetning som vist i tabellen nedenfor.

Disp.fond totalt (1000 kr)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beholdning 1.1.	47 707	46 309	31 793	23 330	14 387	13 879	10 327	13 878
Avsetning generelt disp.fond	2 784	0	0	0	1 910	3 497	3 509	3 430
Avsetning Premieavviksfond	0	1 061	0	0	0	0	43	260
Avsetning Allmennyttige formål	150	148	139	0	0	0	0	0
Avsetning andre disp.fond	0	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av generelt disp.fond - drift	-563	-3 428	-6 258	-899	0	0	0	0
Bruk av generelt disp.fond - investering	-2 784	-9 895	-513	0	0	0	0	0
Bruk av andre disp.fond	0	-915	-788	0	-211	0	0	0
Bruk av Bredbåndsfond	0	0	0	-5 885	0	-5 100	0	0
Bruk av Premieavviksfond	-628	0	0	-1 300	-1 486	-1 949	0	0
Bruk av Allmennyttige formål	-229	-109	-193	0	0	0	0	0
Bruk av Jordbruksfond	-129	-664	-850	-860	-721	0	0	0
Bruk av Gründerfond	0	-715	0	0	0	0	0	0
Netto avsetning/bruk disp.fond	-1 398	-14 516	-8 462	-8 944	-508	-3 552	3 551	3 690
Beholdning 31.12.	46 309	31 793	23 330	14 387	13 879	10 327	13 878	17 569

Alle kommuner bør ha en målsetning om opparbeidelse av buffere i form av disposisjonsfond for å møte uforutsette utgifter eller sviktende inntekter med. Et konkret mål kan være at fondsbeholdningen til enhver tid skal utgjøre minimum 3 % av driftsinntektene.

Det er foreslått kr 1,5 mill bruk av premieavviksfondet (disposisjonsfond) fra drift i budsjettår 2021. Videre i økonomiplanperioden er det foreslått å bruke 1,9 mill fra samme fond. Ved utgangen av år 2024 vil det generelle disposisjonsfondet være på kr 13,5 mill. Det er kun noen få andre disposisjonsfond som det vil stå igjen noe på, anslagsvis:

Premieavvik pensjon	3,0 mill
Bredbåndsfond	1,2 mill

3.8 Styringssignaler fra dialogseminaret

Dialogseminaret 2020 ble begrenset til digitalt møte på kveld (kl. 18:00 – 21:45). Løsningen var en konsekvens av Koronapandemien, og var på ingen måte noen ideell løsning, bl.a. satt mange møtedeltagere på dårlige bredbåndslinjer som medførte en del tekniske utfordringer.

Pandemien gjorde også at det ikke hadde blitt tid/muligheter til å gjennomføre *Dialogmøter* i de enkelte virksomhetene i forkant (forberedelse til selve seminaret). Slik sett ble seminaret noe amputert.

Som «erstatning» for manglende Dialogmøter, hadde vi to innledende tema;

- *Utviklingsvirksomheten orienterer om utviklingsbildet for Engerdal; Næring, stedsutvikling, bredbånd mm. Deltagerne får en «smakebit» på framtidens Engerdal sett fra Utviklingsvirksomhetens ståsted.*
- *Økonomisjefen orienterer om det økonomiske bildet med utgangspunkt i vedtatt økonomiplan.*
- *Enhetene presenterer to - tre utfordringer i økonomiplanperioden*

Det ble gjennomført gruppearbeider, der tema var:

- *Prioritering av satsingsområder for budsjett 2021 og økonomiplan 2021 – 2024*

Oppsummert ble disse områdene prioritert (ikke gjennomført i plenum, så det er arbeidsgruppene konklusjoner);

- **Næringsutvikling/næringsutnyttning** - Alle arbeidsgruppene har med næringsutvikling/næringsutnyttning blant de 3 prioriterte satsingsområdene. 3 hadde det som prioritet nr. 1 og 1 som prioritet nr. 3. I sum blir dette det punktet som har det høyest prioritet/er viktigst.
- **Kompetanse** - Det påpekes at ikke bare kompetanse med også tverrfaglig samarbeid på prioriteres

På delt 3 kommer to viktige prioriteringsområder:

- **Utbygging av helsesenteret**
- **Digitalisering-velferdsteknologi**

4.0 Økonomiske oversikter

4.1 Bevilgningsoversikt drift

Oversikten skal vise inntekter som ikke knytter seg til bestemte formål, og disponeringen av disse.

	Reg						
	Regnskap	Budsjett	budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2019	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Rammetilskudd	-75 707	-80 230	-83 364	-81 152	-81 152	-81 152	-81 152
Inntekts- og formuesskatt	-29 586	-27 846	-27 608	-28 789	-28 789	-28 789	-28 789
Eiendomsskatt	-5 309	-5 572	-5 572	-7 259	-7 259	-7 259	-7 259
Andre generelle driftsinntekter	-4 458	-3 593	-3 593	-1 407	-1 407	-1 407	-1 407
SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-115 061	-117 241	-120 137	-118 607	-118 607	-118 607	-118 607
Sum bevilgninger drift, netto	118 875	121 867	124 876	114 525	115 188	106 588	106 344
Avskrivninger	8 427	8 157	9 265	9 265	9 265	9 265	9 265
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	127 303	130 024	134 140	123 789	124 452	115 852	115 609
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	12241	12783	14004	5182	5845	-2755	-2 998
Renteinntekter	-2 182	-3 477	-1 613	-1 437	-1 437	-1 437	-1 437
Utbytter	-2 589	-2 720	-4 610	-4 802	-4 328	-4 328	-4 328
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	2 628	3 304	2 804	2 853	3 634	3 943	3 964
Avdrag på lån	6 319	7 652	7 405	8 927	9 982	10 445	10 528
NETTO FINANSUTGIFTER	4 175	4 759	3 986	5 541	7 851	8 623	8 727
Motpost avskrivninger	-8 427	-7 668	-9 264	-9 265	-9 265	-9 265	-9 265
NETTO DRIFTSRESULTAT	7 989	9 875	8 726	1 458	4 432	-3 396	-3 535
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:							
Overføring til investering	0	0	300	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne fond	592	-1 839	-714	-951	-880	-155	-155
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-7 949	-8 036	-8 944	-508	-3 552	3 551	3 690
Dekning av tidligere års merforbruk	-631	0	631	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-7 989	-9 875	-8 726	-1 458	-4 432	3 396	3 535
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0	0

4.2 Rammebevilgninger drift

Skjemaet skal vise hvordan "til fordeling drift" fra bevilgningsoversikt drift er fordelt. Fordelingen skal spesifiseres i henhold til kommunens vedtak, og vise hvilket nivå budsjettet er vedtatt på.

	Reg						
	Regnskap 2019	Budsjett 2020	budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Politisk							
Brutto virksomhet	2 592	2 172	2 176	2 274	2 248	2 298	2 248
Netto Virksomhet	2 592	2 172	2 176	2 421	2 395	2 445	2 395
Interne tjenester							
Brutto virksomhet	15 079	15 632	16 002	16 784	16 778	16 778	16 778
Netto Virksomhet	15 079	15 632	16 002	17 829	17 687	17 687	17 687
Asylmottak							
Brutto virksomhet	-86	10	-85	-231	158	160	160
Netto bundne fond	-8	0	0	0	0	0	0
Netto Virksomhet	-94	10	-85	-231	158	160	160
Utvikling							
Brutto virksomhet	6 947	12 887	12 051	6 072	11 898	6 073	6 073
Netto bundne fond	330	-1 172	272	-912	-1 125	-400	-400
Netto Virksomhet	7 277	11 715	12 324	5 160	10 773	5 673	5 673
Tekniske tjenester							
Brutto virksomhet	7 038	6 898	6 940	4 076	3 977	3 977	3 977
Netto bundne fond	396	0	91	0	0	0	0
Netto Virksomhet	7 435	6 898	7 031	4 194	3 805	3 805	3 805
Finans							
Brutto virksomhet	-4 813	-6 990	-7 988	-3 442	-6 433	-6 433	-6 433
Netto bundne fond	312	-580	-580	-78	-78	-78	-78
Netto Virksomhet	-4 501	-7 570	-8 568	-3 520	-6 511	-6 511	-6 511
Adm oppvekst, helse og velferd							
Brutto virksomhet	5 270	4 317	3 939	3 321	3 516	3 505	3 583
Netto bundne fond	296	-14	-14	-301	-17	-17	-17
Netto Virksomhet	5 566	4 303	3 924	3 021	3 499	3 488	3 566
EBUS							
Brutto virksomhet	19 061	20 649	20 368	20 700	19 416	19 123	19 416
Netto bundne fond	19	-20	-20	-20	-20	-20	-20
Netto Virksomhet	19 081	20 629	20 348	20 680	19 396	19 103	19 396
Engerdal Voksenopplæring							
Brutto virksomhet	2 408	1 981	2 368	2 350	2 191	1 779	1 525
Netto bundne fond	-655	0	0	0	0	0	0
Netto Virksomhet	1 753	1 981	2 368	2 350	2 191	1 779	1 525
Engerdal Kulturskole							
Brutto virksomhet	995	975	979	599	599	599	599
Netto Virksomhet	995	975	979	599	599	599	599
Fjellheimen Leirskole							
Brutto virksomhet	-694	-347	995	-1 241	-1 136	-1 136	-1 136
Netto bundne fond	25	0	0	0	0	0	0
Netto Virksomhet	-669	-347	995	-1 241	-1 136	-1 136	-1 136
Drevsjø Barnehage							
Brutto virksomhet	4 653	5 047	6 275	4 693	4 387	4 165	3 855
Netto bundne fond	0	-30	-30	-30	-30	-30	-30
Netto Virksomhet	4 653	5 017	6 245	4 663	4 357	4 135	3 825
Engerdal Barnehage							
Brutto virksomhet	2 281	2 529	2 689	2 521	1 991	1 991	1 991
Netto bundne fond	-24	-23	-23	-20	-20	-20	-20
Netto Virksomhet	2 257	2 506	2 666	2 501	1 971	1 971	1 971
Forebyggende og Rehabilitering							
Brutto virksomhet	12 579	13 197	13 743	13 190	13 170	13 170	13 170
Netto bundne fond	-59	0	-410	410	410	410	410
Netto Virksomhet	12 520	13 197	13 333	13 600	13 580	13 580	13 580
Institusjon							
Brutto virksomhet	20 511	18 661	18 935	18 283	18 024	16 136	16 136
Netto bundne fond	-40	0	0	0	0	0	0
Netto Virksomhet	20 471	18 661	18 935	18 283	18 024	16 136	16 136
Helse og Habilitering							
Brutto virksomhet	13 916	14 184	15 422	16 211	16 069	16 069	16 069
Netto Virksomhet	13 916	14 184	15 422	16 211	16 069	16 069	16 069
NAV							
Brutto virksomhet	11 137	10 066	10 070	8 364	8 333	8 333	8 333
Netto Virksomhet	11 137	10 066	10 070	8 364	8 333	8 333	8 333
Sum netto bundne fond	917	-667	-986	-39	245	245	245
Sum netto drift	119 468	120 029	124 165	114 884	115 190	107 316	107 073
Sum drift eks. bundne fond	118 874	121 868	124 879	114 524	115 186	106 587	106 344

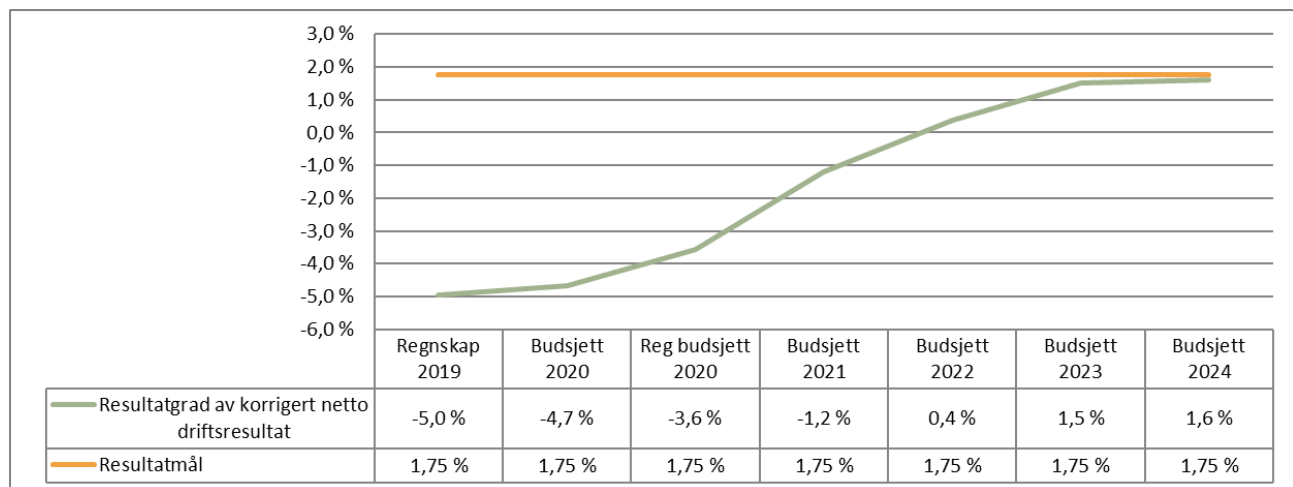
4.3 Økonomisk oversikt – Drift

Tabellen nedenfor viser økonomisk oversikt over driftsbudsjett 2021 i balanse.

	Reg						
	Regnskap	Budsjett	budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2019	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Rammetilskudd	-75 707	-80 230	-83 364	-81 152	-81 152	-81 152	-81 152
Inntekts- og formuesskatt	-29 586	-27 846	-27 608	-28 789	-28 789	-28 789	-28 789
Eiendomsskatt	-5 309	-5 572	-5 572	-7 259	-7 259	-7 259	-7 259
Andre skatteinntekter	-33	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-4 425	-3 593	-3 593	-1 407	-1 407	-1 407	-1 407
Overføringer og tilskudd fra andre	-48 074	-40 487	-42 205	-33 467	-24 808	-24 729	-24 651
Brukerbetalinger	-6 951	-6 832	-5 635	-7 210	-7 040	-7 040	-7 040
Salgs- og leieinntekter	-20 578	-23 027	-23 049	-24 048	-23 535	-23 535	-23 535
SUM DRIFTSINNTEKTER	-190 664	-187 587	-191 026	-183 332	-173 990	-173 911	-173 833
Lønnsutgifter	108 766	105 998	105 726	99 040	89 401	87 152	86 947
Sosiale utgifter	20 991	18 726	20 769	19 560	17 623	17 124	17 079
Kjøp av varer og tjenester	54 564	51 656	52 119	50 873	48 215	48 143	48 121
Overføringer og tilskudd til andre	10 158	15 833	17 151	9 777	15 332	9 472	9 423
Avskrivninger	8 427	8 157	9 265	9 265	9 265	9 265	9 265
SUM DRIFTSUTGIFTER	202 905	200 371	205 030	188 514	179 835	171 156	170 835
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	12 241	12 783	14 004	5 182	5 845	-2 755	-2 998
Renteinntekter	-2 182	-3 477	-1 613	-1 437	-1 437	-1 437	-1 437
Utbytter	-2 589	-2 720	-4 610	-4 802	-4 328	-4 328	-4 328
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidle	0	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	2 628	3 304	2 804	2 853	3 634	3 943	3 964
Avdrag på lån	6 319	7 652	7 405	8 927	9 982	10 445	10 528
NETTO FINANSUTGIFTER	4 175	4 759	3 986	5 541	7 851	8 623	8 727
Motpost avskrivninger	-8 427	-7 668	-9 264	-9 265	-9 265	-9 265	-9 265
NETTO DRIFTSRESULTAT	7 989	9 875	8 726	1 458	4 432	-3 396	-3 535
Overføring til investering	0	0	300	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne dr	592	-1 839	-714	-951	-880	-155	-155
Netto avsetninger til eller bruk av disposisj	-7 949	-8 036	-8 944	-508	-3 552	3 551	3 690
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	631	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV	-7 989	-9 875	-8 726	-1 458	-4 432	3 396	3 535
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0	0

Netto driftsresultat gir uttrykk for situasjonen etter at driftsutgiftene og netto rente- og avdragsutgifter er dekket. Videre sier det noe om hvor mye kommunen har igjen til investeringer og interne avsetninger.

Netto resultatgrad bør ligge over 1,75 %.



Netto resultatgrad (korrigert for premieavvik og bredbåndsprosjekt) viser hvor stor andel netto driftsresultat utgjør av driftsinntekter.

4.4 Budsjetttiltak og premisser 2021

Budsjettet er først og fremst justert i henhold til lønns- og prisvekst, med kjente pålagte endringer i tjenestene (konsekvensjustert budsjett). Disse justeringene/endringene står kommentert under hver enhet. I tillegg er det foreslått tiltak for å få budsjettet i balanse.

Summert ser det slik ut:

Tall i hele 1000	2021	2022	2023	2024
Over-/underskudd konsekvensj. budsjett	5 471	5 202	5 240	5 269
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjettet	69	1 785	2 557	2 661
ASYL driftstiltak	967	1 764	1 761	1 761
Øvrige valgte tiltak	-7 696	-12 248	-13 066	-13 120
*Over-/underskudd rådmannens forslag	-1 189	-3 497	-3 509	-3 430

*Før avsetning/bruk generelt disp.fond

Tiltak som er lagt inn i vedtatt budsjett 2021 og videre i planperioden:

Alle tall i hele 1000. Se nærmere beskrivelse av tiltakene i tilhørende virksomhet.

Valgte tiltak som følge av ikke videre drift Asyilmottak:

	2021	2022	2023	2024	Sum
Totalt alle driftstiltak ASYL	967	1 764	1 761	1 761	6 251
Asyilmottak	841	1 565	1 566	1 566	5 539
					-21
ASYL - Reduksjon utgifter til drift av asyilmottak	-3 057	-6 233	-6 232	-6 232	753
ASYL - Tilbakeførte internføringer Teknisk og Interne tj.	0	0	0	0	0
					27
ASYL- Reduksjon av overføringer UDI ved nedleggelse	3 899	7 798	7 798	7 798	293
Utvikling	9	18	18	18	63
asyl 5410 reduserte inntekter bad	4	8	8	8	28
asyl 5420 reduserte inntekter hallen	5	10	10	10	35
Tekniske tjenester	-269	-537	-537	-537	-1 880
asyl - 6220 - vaktmester ressurs	-269	-537	-537	-537	-1 880
Finans	1 009	2 018	2 018	2 018	7 063
Asyl - 8140 Vertskommunetilskudd	1 009	2 018	2 018	2 018	7 063
Adm oppvekst, helse og velferd	513	1 347	1 347	1 347	4 554
ASYL - 2050 - Aktiviteter asyilmottak	-189	-437	-437	-437	-1 500
ASYL - 2050 - Tilskuddsordning	788	1 974	1 974	1 974	6 710
ASYL - 2050 - Utgifter taxi Engerdal BHG	-86	-190	-190	-190	-656
EBUS	-885	-1 875	-1 875	-1 875	-6 508
					-13
ASYL - 2210 - Reduksjon lærerstillinger + assistenter	-1 820	-3 816	-3 816	-3 816	266
ASYL - 2210 - Skoleskyss	-200	-400	-400	-400	-1 400
ASYL - 2210 - Tilskudd minoritetsspråklige elever	1 150	2 356	2 356	2 356	8 218
ASYL - 2210 - Tolketjenester	-15	-15	-15	-15	-60
Engerdal Voksenopplæring	588	785	780	780	2 933
Asyl - Oppvekstsenter - voksenopplæringa under felles lokasjon og ledelse med Ebus	-119	-282	-282	-282	-964
Asyl - Voksenopplæringa - redusert bemanning med 70% + andre reduserte driftsutgifter	-243	-600	-605	-605	-2 054
Asyl - Voksenopplæringa - tapte refusjoner	950	1 667	1 667	1 667	5 951

Drevsjø Barnehage	-536	-842	-842	-842	-3 062
Asyl - 2410 - reduserte inntekter	78	172	172	172	594
Asyl 2410 reduksjon stilling 100% engasjement b og u arb og spes.ped.stillinger	-225	-539	-539	-539	-1 841
Asyl 2410 reduksjon stillinger spes.ped	-390	-475	-475	-475	-1 815
Engerdal Barnehage	-221	-580	-580	-580	-1 962
Asyl - 2430 - ned med engasjementer grunnet høyt barnetall	-314	-753	-753	-753	-2 572
Asyl - 2430 - redusert brukerbetaling og kostpenger	103	187	187	187	663
Asyl - 2430 - reduserte utgifter matvarer, tolk	-11	-14	-14	-14	-53
Forebyggende og Rehabilitering	-20	-40	-40	-40	-140
Asyl - reduksjon tolketjeneste - forebyggende	-20	-40	-40	-40	-140
Helse og Habilitering	-40	-40	-40	-40	-160
Asyl- reduksjon tolkekostnader	-40	-40	-40	-40	-160
NAV	-24	-55	-55	-55	-189
ASYL - Barnevernstjenester	-24	-55	-55	-55	-189

Øvrige tiltak for å få budsjettet i balanse:

	2021	2022	2023	2024	Sum
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	69	1 785	2 557	2 661	7 072
Sum øvrige tiltak	-6 507	-8 750	-9 557	-9 690	-34 505
Politisk	32	32	32	32	129
KS 16.12.20 Ad hoc-grupper (1880 Andre utvalg)	20	20	20	20	82
KS 16.12.20 Ekstra kommunestyremøte dag	10	10	10	10	39
KS 16.12.20 Kutte et formannskapsmøte	-12	-12	-12	-12	-48
KS 16.12.20 Økt medlemskontingent regionråd	14	14	14	14	56
Interne tjenester	-173	-315	-315	-315	-1 118
4110 - Kontor og informasjonstjenester	0	-142	-142	-142	-426
4120 - nedtrekk 10% økonomi	-74	-74	-74	-74	-296
4150 - Innkjøp fellespost	-40	-40	-40	-40	-160
4160 - Bilordningen	-15	-15	-15	-15	-60
4170 - juridisk bisand	-40	-40	-40	-40	-160
4190 - kantine	-4	-4	-4	-4	-16
Asylmottak	-92	0	0	0	-92
Reduksjon ferievikar	-62	0	0	0	-62
Reduksjon kjøp at utsyr/inventar	-30	0	0	0	-30
Utvikling	-593	-89	-89	-89	-859
KS 16.12.20 5630 - Kirkelig fellesråd	18	18	18	18	72
5100 Finansiære næringsutvikler fra Femundfond	-512	0	0	0	-512
5200 Ikke vedtatt kulturminneforvalter	-23	-30	-30	-30	-113
5410 redusert badesesong	-32	-32	-32	-32	-127
5410 øke billettprisene på bad med 50%	-15	-15	-15	-15	-60
5420 Fjerne ordningen med gratis halleie for barn og ungdom	-10	-10	-10	-10	-40
5420 Øke leiepris hallen med 50%	-20	-20	-20	-20	-80
Tekniske tjenester	-649	-649	-649	-649	-2 596
6110 - slette post for bevertning	-2	-2	-2	-2	-8
6110 slette post for abonnement	-3	-3	-3	-3	-12
6120 - reduksjon i konsulentkjøp	-350	-350	-350	-350	-1 400
6130 - fjerne tv-lisenser	-8	-8	-8	-8	-32

6410 - Økt tilknytningsavgift vann	140	140	140	140	560
6420 - Økt tilknytningsavgift avløp	-360	-360	-360	-360	-1 440
6710 - konferanser, seminar	-6	-6	-6	-6	-24
6710 - tilskudd lang vei	-60	-60	-60	-60	-240
Finans	-3 669	-5 139	-3 135	-2 997	-14 940
KS 16.12.20 - Innsparinger i årsverk/nedbemannning	-2 000	-6 000	-6 000	-6 000	-20 000
KS 16.12.20 Avsetning til disp.fond	1 189	3 497	3 509	3 430	11 625
8120 - Eiendomsskatt, økt til 3 promille	-687	-687	-687	-687	-2 747
8210 - økt eieruttak kommuneskogen	-474	0	0	0	-474
8420 - Bruk av fond - rentemidler EEH AS	-211	0	0	0	-211
8420 - Bruk av premieavviksfond (disp.fond)	-1 486	-1 949	43	260	-3 132
Adm oppvekst, helse og velferd	-368	-650	-650	-650	-2 318
HeVe 3350 - KAD	0	-450	-450	-450	-1 350
KS 16.12.20 - Opprettholde tilskudd til barnehage SØMÅDALEN	116	0	0	0	116
2050 - Bruk av barnehagefond	-142	0	0	0	-142
2050 - bruk av fond til 20% bhgfaglig rådgiver	-142	0	0	0	-142
2050 - Mindre bruk av midler til KFL	-200	-200	-200	-200	-800
EBUS	-70	-364	-657	-364	-1 456
KS 16.12.20 - Kutte Ungt entreprenørskap med 10% stilling	-70	-70	-70	-70	-282
2210 - Fådelte skolestruktur	0	-294	-587	-294	-1 174
Engerdal Voksenopplæring	-404	-760	-1 167	-1 422	-3 753
2240 - Delvis nettbasert grunnskoleopplæring for voksne	-67	-184	-591	-845	-1 686
2240 - Redusere bemanning - 20% merkantil stilling	-127	-127	-127	-127	-509
2240 - Redusere lærerressurs - 60% stilling	-158	-380	-380	-380	-1 300
2240 - Utfasing av ekstramidler fra Imdi	0	59	59	59	176
2240- Kutte 20% programrådgiver fra 01.08.21	-52	-127	-127	-127	-434
Fjellheimen Leirskole	-105	0	0	0	-105
2320 - Avvente innkjøp av ny hest	-50	0	0	0	-50
2320 - Redusere innkjøp	-55	0	0	0	-55
Drevsjø Barnehage	0	0	-222	-532	-754
2410 - Reduksjon b og u arbeider fra aug -23	0	0	-222	-532	-754
Institusjon	-259	-518	-2 406	-2 406	-5 590
3330 - Reduksjoner som følge av utbygging av Engerdal helse- og omsorgssenter	0	0	-1 888	-1 888	-3 776
3330 - redusere 6,5 timer x 5 x 52 uker	-259	-518	-518	-518	-1 814
Helse og Habilitering	-157	-299	-299	-299	-1 053
HeVe 3340 - etablering felles nattevaktstjeneste	-142	-284	-284	-284	-993
HeVe 3340 - øke leieinntekter bolig Sømådal	-15	-15	-15	-15	-60

Tiltak som IKKE er lagt inn i vedtatt budsjett 2021 og planperioden:

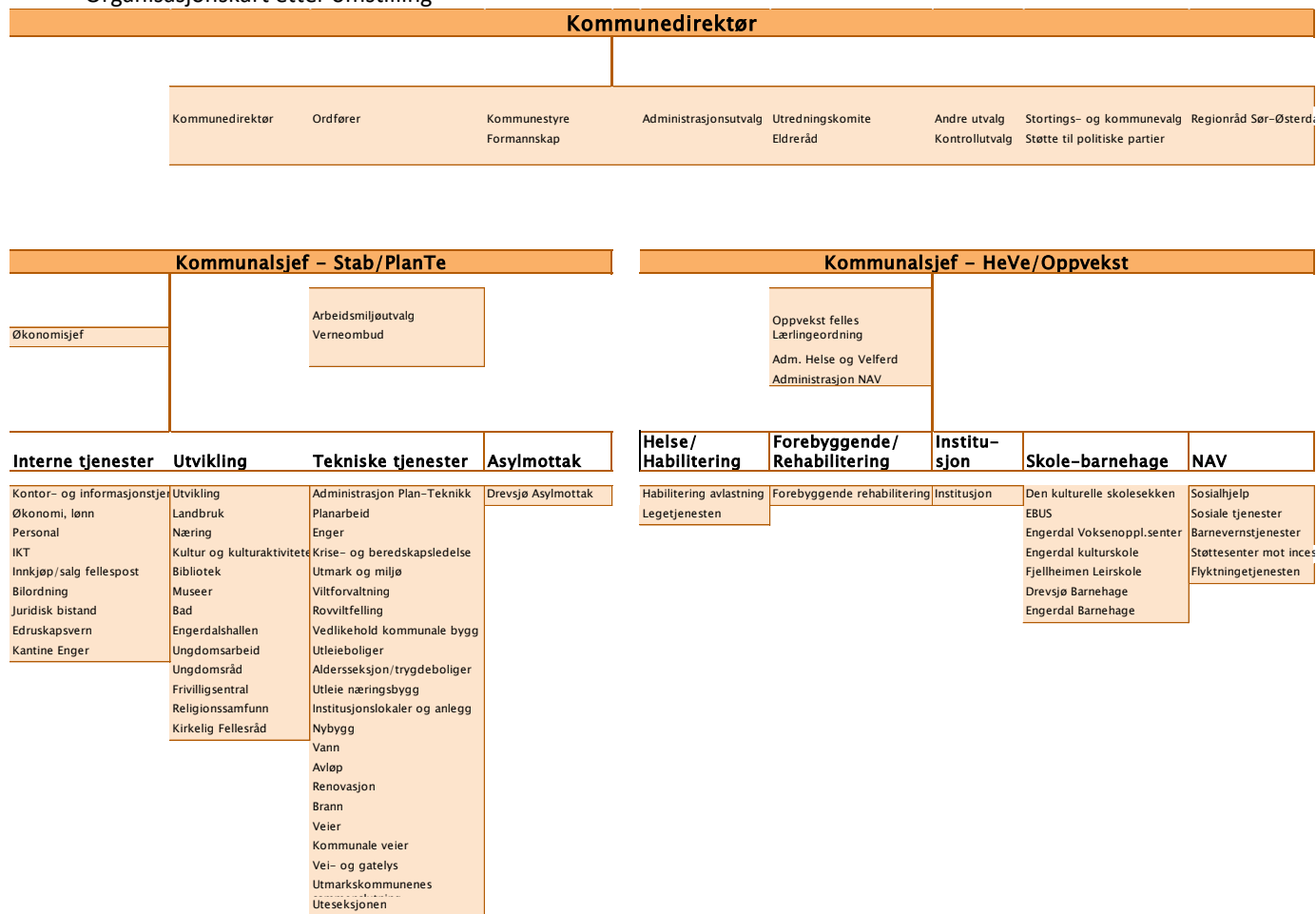
Tiltak som ikke er valgt:

	2021	2022	2023	2024	Sum
Interne tjenester					
4130 - Fjerne virksomhetslederstilling	-93	-185	-185	-185	-648
Utvikling					
* 5100 - Ikke gjennomføre bredbånd Trinn 2	0	0	0	0	0
5120 Salg av tjenester til Engerdal investeringsselskap	-310	-310	-310	-310	-1 240
5130 slå sammen næringsutvikler og samfunnsutvikler	-512	-649	-649	-649	-2 459
5200 fjerne tilskudd til lag, foreninger og arrangementer	-120	-120	-120	-120	-480
5510 Legge ned ungdomsklubben	-43	-43	-43	-43	-170
Tekniske tjenester					
6420 - Øke gebyrer med ytterligere 14% på avløp	-560	-560	-560	-560	-2 240
6710 - brøyting kommunale veier	-135	-270	-270	-270	-945
6730 - Slukke gateløys	-70	-70	-70	-70	-280
Finans					
8230 - Minimumsavdrag kommunale lån	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-6 000
8431 - Fjerne sommerjobbordningen	-100	-100	-100	-100	-400
Adm oppvekst, helse og velferd					
2050 - Kutte refusjon lang vei til barnehage	-8	-8	-8	-8	-32
2050 - Kutte tilskudd til barnehage SØMÅDALEN	-184	-370	-358	-437	-1 349
2065 - Ingen tillegg for oppfølging av lærlinger	-19	-37	-37	-37	-130
EBUS					
2210 - Kutte Ungt entreprenørskap 20% stilling	-141	-141	-141	-141	-564
2210 - Redusere turprogram og turdager	-49	-49	-49	-49	-196
2210 - Sommeråpen SFO	64	64	64	64	256
Forebyggende og Rehabilitering					
Asyl - reduksjon helsesykepleier	-92	-184	-184	-184	-644
Helse og Habilitering					
HeVe 3340- fjerne virksomhetslederstilling	0	-753	-753	-753	-2 258

* Ved å ikke gjennomføre trinn 2 i bredbåndsprosjektet, vil ikke de siste innbyggerne få fiber/bredbånd som planlagt. Samtidig vil restmidlene på bredbåndsfondet bli fristilt og kunne brukes til en ekstra buffer.

5.0 Virksomhetenes kommentarer til driftsbudsjettet

Organisasjonskart etter omstilling



Årsverk – utvikling Engerdal kommune

	2019	2020	2021
Sum årsverk Engerdal kommune	188,15	189,09	175,39

5.1 Politisk virksomhet

Virksomheten foreslås videreført på samme nivå som i 2020.

Satsene for møtegodtgjøring og tapt arbeidsfortjeneste ble justert i Gebyrregulativet for 2018 (1møte ble justert fra 350 til 390 kroner). Kommunedirektøren foreslår ingen regulering av disse i år.

Stillingstype	Årsverk 2018	Ombud 2018	Årsverk 2019	Ombud 2019	Årsverk 2020	Ombud 2020	Årsverk 2021	Ombud 2021
Ordfører	1,0	1,0	1,0	1	1,0	1	1,0	1
Varaordfører	0,2	1	0,1	1	0,1	1	0,1	1

Ordfører

Ombudene er budsjettert med samme stillingsstørrelse som tidligere. Varaordfører er 10 %. Lønnsjusteringer for ordfører og varaordfører er lagt inn i budsjettet (75 % av stortingsrepresentantenes godtgjør). Stortinget har for 2020 vedtatt å fryse lønningene til alle norske politikere på alle nivåer. Lønn videreføres derfor på nivå for 2020.

Kommunestyret:

Budsjettet viderefører aktivitetsnivå som for 2020 (9 møter, 2 dag- og 7 kveldsmøter).

Formannskapet:

Møtefrekvens videreføres som i 2020.

Utredningskomiteen:

Møtefrekvens videreføres som i 2020.

Kontrollutvalg

Hovedpostene her er dekning av felles sekretariat for kontrollutvalgene og revisjon

Stortings- og kommunevalg

Stortingsvalg i 2021 medfører økte kostnader beregnet til 26¹. Posten vil måtte budsjetteres opp/ned annet hvert år.

Støtte til politiske partier

Posten har samme nivå som i 2020

Regionråd

Posten har samme nivå som i 2020

5.2 Interne tjenester, utvikling, plan, teknisk

5.2.0.1 Beskrivelse av enheten/sektoren

Fra 01.08.2020 ble enhet for interne tjenester, utvikling, plan og teknikk og asylmottaket slått sammen under felles ledelse av den nyopprettede stillingen som kommunalsjef. Dette som en konsekvens av den nye organisasjonsendringen som ble vedtatt av kommunestyret på slutten av 2019. Det er alt for tidlig å ta noen stilling til hvordan denne endringen vil slå ut både når det gjelder økonomi, forvaltningsoppgaver, tjenestetilbud osv, men vi gjør alt vi kan for om mulig oppfylle de intensjonene som er bakgrunnen for denne endringen. Årsverk som er oppgitt i tabellen under er for hele den nye enheten.

Stillingstype	Årsverk 2018	Ansatte 2018	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Kommunalsjef					1,0	1	1,0	1
Øvrige årsverk (fordelt på andre virksomheter nedenfor)	38,63	51,5	41,53	56	41,13	51	39,73	49
Totalt:	38,61	51,5	41,53	56	42,13	52	40,73	50

5.2.0.2 Utfordringer

Etter at den nye enheten ble etablert og kommunalsjefen begynte i august, har mye av arbeidsoppgavene handlet om budsjett. Både økonomistyring og ikke minst budsjettarbeidet for 2021. Det er ingen tvil om at utfordringen fremover blir den vanskelig økonomiske situasjonen som kommunen er inne i. Budsjettarbeidet viser at vi må kutte på viktige ansvars/arbeidsområder som enheten har ansvaret for. Samtidig som vi har den usikkerheten knyttet opp mot at asylmottaket nå blir nedlagt fra 30.06.2021.

Tjenestetilbudet fra enheten vil utvilsomt bli svekket. Så må vi gjøre det ytterste for at konsekvensen av blant annet færre ansatte og mindre handlingsrom, blir minst mulig.

5.2.0.3 Budsjettkommentarer

Det er virksomhetslederne som har det daglige og faglige ansvaret for budsjettet. Kommunalsjefen skal ha det overordnede ansvaret og oppfølging.

Fra de ulike enheten er det konkretisert hvilke tiltak lagt frem til behandling i budsjett- og økonomiplan.

5.2.1. Interne tjenester

Interne tjenester er organisert som stabsfunksjon underlagt kommunalsjef Støtte/Utvikling og plan/Teknikk.

Enhetens viktigste oppgave er å bidra med spisskompetanse og støttefunksjoner til de øvrige driftsenhetene, samt raske og riktige tjenester til publikum. Medarbeidere deltar både i interne og i interkommunale fora, der mål og hensikt er å utøve en rolle som pådriver/ medspiller for å utvikle kommune- organisasjonen.

Organisasjonsendring er gjennomført og vi har nå 2 kommunalsjefer på plass. Innen enheten er det budsjettert mange utgifter som gjelder for hele organisasjon. Eksempler på dette er pensjon, forsikringer, IKT-kostnader, juridisk bistand, bilordning mm

Enheten har slik bemanning:

Stillingstype	Årsverk 2018	Ansatte 2018	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Kommunedirektør	1,0	1	1,0	1	1	1	1	1
Kommunalsjef							2	2 ¹⁾
Enhetsleder STU	1,0	1	1,0	1	1	1	0	0 ²⁾
Økonomi/lønn	5,0	6	5,0	6	5,0	6	4,8 ³⁾	6
Personal	1,0	1	1,0	1	1,0	1	1	1 ⁴⁾
IKT	0	0	0	0	0	0	0	0
Kontor/info	4,0	4	4,0	4	4,0	4	3,8	4 ¹⁾
Kantine	0,5	2	0,5	2	0,5	2	0	0
Totalt	12,5	15	12,5	15	12,5	15	12,6	14

¹⁾ Nye stillinger kommunalsjef på plass fom 01.08.20

²⁾ Virksomhetslederrolle utfaset pga ny organisering m/kommunalsjefer og virksomhetsledere

³⁾ Skatteoppkreverfunksjonen ned 0,5 årsverk overført til stat, opp 0,3 årsverk pga frikjøp hovedtillitsvalgt

⁴⁾ Personal innehar også rollen virksomhetsleder Interne tjenester

5.2.1.1 Mål for Interne tjenester

Interne tjenester skal være en serviceorientert enhet som skal bidra med støtte og spisskompetanse til øvrige driftsenheter samt gi riktige tjenester til publikum

Enheten skal være en pådriver i videre utvikling av kommunen når det gjelder å framstå som enhetlig (rutiner og retningslinjer), service, omdømmebygging og anvendelse av ny teknologi.

5.2.1.2 utfordringer framover

Interne tjenester er sentrale ved innføring av nye systemer og opplæring av medarbeidere. Med reduksjon på totalt 20 % ved kontor/informasjons-tjenesten og evt 10 % økonomi/lønn vil det være krevende med daglig drift/opplæring samt innføring av nye nettsider. På personalsiden må det i første halvår måtte avholdes drøftinger og samtaler med tillitsvalgte og alle ansatte som kan bli berørt av ev nedleggelse av asylmottaket. Dette vil være svært tidkrevende og også medføre en ekstra belastning på virksomheten Interne tjenester.

5.2.1.3 Budsjettkommentarer Interne tjenester

Kommunedirektør

Ny organisasjon er på plass og medfører opprettelse av 2 kommunalsjefstillinger. Dette medfører økte utgifter på posten, men gir innsparinger totalt i organisasjon.

Arbeidsmiljøutvalg

I tillegg til dekning av møtegodtgjøring for utvalget, er kontingent til HMS-tjenesten ført her.

Verneombud

Her er ført et funksjonstillegg for den som innehar denne funksjonen.

Kontor- og informasjonstjenesten

Her er ført lønn og driftsutgifter for medarbeiderne i Kontor- og infotjenesten. Det er lagt inn en reduksjon i bemanning fra 2021 på 20 % stilling som følge av en medarbeider som reduserer stilling og går over på AFP. I tillegg er det foreslått en innsparing på ytterligere 20 % i denne stillingen fra 2022. Innsparing 115`

Økonomiforvaltning

50 % stilling som skatteinnkrever er redusert for 2021 som følge av at funksjonen er overføres til staten fra 01.11.2020. Samtidig er det innvilget frikjøp 30 % stilling for en hovedtillitsvalgt.

Det ble foreslått et mulig innsparingstiltak på 10 % for økonomi/lønn – innsparing 75` fra 2021. Dette ble ikke valgt inn i KD's forslag. Bakgrunnen for dette er usikkerheten om hvordan den nye hverdagen på økonomi-/lønnsavdelingen blir etter at skatteoppkreveroppgavene faller bort, da de 50 % kun har vært en teoretisk inndeling.

Personal

Foreslått innsparing ved fjerning av virksomhetsleder anslått innsparing 188`Ikke tatt med i kommunedirektørens forslag til budsjett 2021.

IKT

Her er ført midler til lokalt IKT-utsyr og kommunenes andel av vedtatt SÅTE-Driftsbudsjett.

Innkjøp/salg fellespost

Saksbehandlerverket Elements muliggjør bruk av Svar-ut og E-post i stedet for utsendinger av fysiske brev. Ved god utnyttelse av elektronisk kommunikasjon kan portoutgifter reduseres. Budsjettposter til porto/frakt er tatt ned med kr. 40`

Bilordningen

Budsjettet er redusert med 15`med bakgrunn i reduserte vedlikeholdskostnader pga samarbeid med habiliterings-tjenesten ifht vask/dekkskifte.

Juridisk bistand

Felles post for hele organisasjon knyttet til juridisk bistand. Stor usikkerhet knyttet til størrelse på behov. Posten er foreslått tatt ned med kr. 40 000.

Edruskapsvern

Her er ført utgifter til skjenkekontrollen. Inntektene er salgs- og skjenkeavgifter

Kantine Enger

Ingen kantinedrift i 2021, men muligheter for kjøp av kaffe (kaffemaskin) Brannteknisk/sikkerhetsmessig ikke ønskelig med et stort antall kaffetraktere

5.2.2 Utvikling

5.2.2.1 Beskrivelse av Utviklingsenheten

Stillingstype	Årsverk 2018	Ansatte 2018	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Kultur	1,3	2	1,3	2	1,3	2	1,0	1
Bibliotek	1,25	3	1,25	3	1,25	3	1,25	3
Bad	0,40	2	0,40	2	0,4	2	0,2	2
Utvikling	1,0	1	1,0	1	1,0	1	1,0	1
Næring			1,0	1	1,0	1	0	0
Landbruk		1,5	1,0	1	1,0	1	1,0	1
Frivilligsentralen	1,0	1	1,0	1	1,0	1	1,0	1
Totalt	4,93	10,5	6,95	15	6,95	10	5,45	9

5.2.2.2 Mål for Utviklingsenheten

Utviklingsvirksomheten ble opprettet i 2020 med målsetting om å samle ressurser som jobber med hovedvekt på samfunnsutvikling, næringsutvikling og organisasjonsutvikling. Landbruk, folkehelse, frivillighet og kultur regnes også som sentrale elementer i dette.

Målsettingen er at man kan jobbe mer i team i fellesprosjekter, og samtidig utvikle en felleskapstenking og utnytte den ulike kompetansen og de ressursene som virksomheten samlet besitter. I en liten organisasjon med få ansatte og der enkeltpersoner i stor grad har eneansvar for sine fagområder er det viktig å dyrke fram kompetansemiljøer. På denne måten kan organisasjonen bli styrket i muligheten til selv å gjennomføre konkrete planarbeider og utviklingsprosjekter.

5.2.2.3 utfordringer

Den største utfordringen for virksomheten er hvis vi mister viktig fagkompetanse innenfor de forskjellige fagområder. Virksomheten er liten bemanningsmessig, fagområdene er i hovedsak enmannsbesatt, og vi er dermed sårbar hvis vi mister fagkompetanse innen de forskjellige fagområder. En viktig oppgave er derfor å søke å beholde den kompetansen vi har og bygge tvillingkompetanse der det er mulig og hensiktsmessig.

5.2.2.4 Budsjettkommentarer for Utviklingsenheten

Utvikling

Stillingen som samfunns- og organisasjonsutvikler er foreslått samordnet med stillingen som næringsutvikler til totalt en stilling med 10 måneders virkning (fra 01.03.21.) En forutsetning er at stillingen lønnes som næringsutvikler gjennom salg av tjenester til Engerdal investeringsselskap AS. Dette er tilsvarende vedtatt finansiering av næringsutviklerstillingen i 2 halvår 2020.

Næring

Samordnes med stillingen som samfunnsutvikler. Vil gi redusert kapasitet til oppfølging av næringslivet. Her kan kjøpes noe konsulent tjenester til næringsutvikling men det vil gi økonomiske uttelling som ikke er budsjettet.

Landbruk

50 % av stillingen som saksbehandler landbruk er foreslått finansiert gjennom salg av tjenester til Engerdal investeringsselskap, men ikke valgt i kommunedirektørens forslag.

Kultur og kulturaktiviteter

Eksisterende ressurs på 30% på kultur er ikke budsjettet videreført.

Tilskudd til lag og foreninger og arrangementer er tatt ut. Inneværende år er det totalt kr. 120 000 på posten. Konsekvensen er at hverken lag/foreninger eller arrangementer vil tildeles kommunale midler. Dette er ingen lovpålagt tjeneste, men vil være merkbart for de som blir berørt.

I tillegg føres medfinansiering til verdensarvsenter for Røros og Cirkumferensen her.

Museer

Tilskuddene til museene (Anno museum og Glomdalsmuseet) er ført her.

Bad

Her er det tatt høyde for kortere sesong (2 mnd), samt bortfall av leieinntekter fra asylsøkmottaket med halvårsvirkning. Det er budsjettert med en økning i billettprisen på 50%.

Engerdalshallen

Her er det budsjettert med en økning i leieprisene på 50%. I tillegg er det budsjettert med at ordningen med gratis leie for lag og foreninger som jobber med barn og unge avvikles. Det er videre tatt høyde for reduserte leieinntekter fra asylsøkmottaket (halvårs virkning).

Frivilligsentral

Her er ført lønn og driftsutgifter for Frivilligsentralen. Tilskudd til drift av sentralen var i 2020 innarbeidet i rammetilskuddet men er for 2021 igjen tatt ut som et øremerket tilskudd.

Ungdomsarbeid

Å legge ned ungdomsklubben er foreslått som mulig tiltak. Dette vil gi et dårligere aktivitetstilbud til ungdomsgruppa, men kan utløse noe ledig ressurs hos bibliotekar. Tiltaket er ikke valgt inn i kommunedirektørens forslag.

5.2.3 Drevsjø Asylmottak

5.2.3.1 Beskrivelse av virksomheten

Stillingstype	Årsverk 2018	Ansatte 2018	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Asylsøkmottaket	6,20	7 ⁸⁾	6,20	7 ⁸⁾	7,2	9	7,2	9
Totalt	6,2	7	6,2	7	7,2	9	7,2	9

5.2.2.2 Mål for Asylmottaket

Mål for 2021 er først og fremst å få til en ny driftsavtale med UDI og sikre videre drift. Videre er det å sikre godkjente arbeidsforhold for de ansatte og å ruste opp den kommunalt eide bygningsmassen slik at vi sikrer gode boforhold for beboerne og en konkurransedyktig bygningsmasse.

Ved en evt nedleggelse har vi som mål å gjøre dette på en ryddig måte i forhold til beboere, ansatte og oppdragsgiver.

5.2.2.3 Utfordringer

Vi har en driftsavtale som utløper den 30.06.21. Det er usikkert om vi klarer å få til en ny avtale. Avtaler er konkurranseutsatt. Vi har en bygningsmasse som bærer preg av stor slitasje

5.2.2.4 Budsjettkommentarer for Asylmottaket

Ansvar 4200 – Asylsøkmottaket

Det vil ikke ansettes sommervikar i 2021 – innsparing på 61.900,-

På grunn av usikkerhet rundt videre drift vil vi begrense innkjøp av inventar og utstyr – en innsparing på 30.000

De fleste av utgiftene asylmottaket har er avtalesfestet i henhold til avtale med UDI.

Det er lagt inn halvårsvirkning på opphør av inntekter og utgifter ved asylmottaket i 2021 pga usikkerhet om videre drift etter 30.06.21

5.2.4 Plan og teknikk:

5.2.4.1 Beskrivelse av tjenesten

Enhet for plan, næring og teknikk (PLANTE) har et vidt område hvor nesten all viktig infrastruktur er lagt til denne enheten. I tillegg ivaretar vi viktig tjenesteområder ovenfor våre innbyggere. Enheten deltar også på mange interkommunale fagområder hvor hensikten er både å gi og få viktig kunnskap i den daglige utøvelse av våre oppgaver. Her er en oversikt over enhetens ansvarsområder.

- Beredskap
- Byggesaksbehandling
- Arealplanlegging
- Delingssaker, kart og oppmåling
- Eiendomsskatt
- Skogbruksforvaltning
- Utmarksforvaltning
- Miljøvern og forurensning
- Energi- og klimatiltak
- Vann
- Avløp
- Renovasjon
- Slamtømming
- Veier og gateløys
- Kommunale formålsbygg
- Kommunale utleieboliger
- Næringsbygg/utleiebygg
- Kommunale boligfelt
- Tomtearealer og grøntanlegg
- Prosjektledelse bygg og anlegg
- Forsikringer

Enheten har følgende faste stillingshjemler:

Stillingsstype	Årsverk 2018	Ansatte 2018	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Virksomhetsleder plan og teknikk	1,0	1	1,0	1	1,0	1	1,0	1
-Byggesaksbehandler	1,0	1	1,0	1	1,0	1	1,0	1
-Næringsutvikler	1,0	1	1,0 *	0	0,0	0	0,0	0
-Kart- og oppmålingsingeniør	1,0	1	1,0	1	1,0	1	1,0	1
-Landbruksveileder	1,0	1	1,0	1	0,0	0	0,0	0
-Skog-, utmark- og miljøvernkonsulent	1,0	1	1,0	1	1,0	1	1,0	1
-Eiendomsskattekonulent	0,4	1	0,4	1	0,4	1	0,4	1
-Prosjektleder bygg og anlegg	1,0	1	1,0	1	0,0	0	0,0	0
Fagansvarlig teknisk drift	1,0	1	1,0	1	1,0	1	1,0	1
-Vaktmestere + uteseksjon	5,6	6	5,6	6	5,6	6	5,6	6
-Driftsoperatør VA	1,0	1	1,0	1	1,6	2	1,6	2
-Renholdere	0,88	4	0,88	3	0,88	3	0,88	1
Totalt:	14,88	19	15,88	19	14,48	17	14,48	17

5.2.4.2 Mål for tjenesten

Enheten skal levere gode tjenester av riktig kvalitet. Vi skal bidra til å skape og opprettholde arbeidsplasser og livskraftige bygdesamfunn.

Enheten skal sørge for fornuftig forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens verdier.

Videre skal vi bidra til en bærekraftig natur- og arealforvaltning og til å realisere Stortingets mål om 40% reduksjon i klimagassutslippene innen 2030.

5.2.4.3 utfordringer framover

Enheten har ansvaret for mange fagområder og det vil bli en stor utfordring å produsere gode og effektive tjenester i årene framover. Ressursene innenfor saksbehandling er minimale, og vi har lite tvillingkompetanse slik at vi blir sårbare for sykemeldinger eller annet fravær. Vi har hatt stor utskifting av ansatte i 2020, som igjen har ført til ekstra arbeidsbelastning for flere medarbeidere, men nå forventes det en stabil bemanningssituasjon i noe tid framover.

Det har blitt lagt ned mye arbeid de siste årene når det gjelder vedlikehold av våre kommunale bygg. Allikevel blir vår bygningsmasse stadig eldre, og vi klarer ikke i dag å oppfylle alle ønsker å behov knyttet til vedlikeholdet. Vi har et betydelig etterslep. En nøyere kartlegging av dette etterslepet er satt i gang.

Utfordringene fremover blir å prioritere de riktige vedlikeholdstiltakene da vi ser at budsjettet ikke klarer å dekke det etterslepet vi har i dag.

Det skal gjennomføres flere bygge- og anleggsprosjekter i økonomiplanperioden. Av de største kan nevnes omgjøring innvendig ved EHOS slik at de ulike tjenestene kan samordnes. I tillegg er det avsatt midler for 2020 til kjøp av Drevsjø Asylmottak og opprustning av administrasjonsbygget på mottaket. Engerdal Torg skal videreføres med aldersboliger og utleieboliger. Videreføring av vann- og avløpsnettet i Engerdal Østfjell og noen større utskiftninger ved renseanleggene i Engerdal og Drevsjø.

5.2.4.4 Budsjettkommentarer – Plan og Teknikk

Budsjettsituasjonen for kommunen er vanskelig. Det samme gjelder selvsagt også for plan og teknikk. Det er foreslått tøffe, men nødvendige kutt for å få et budsjett i balanse. Det ble vedtatt under budsjettbehandlingen for 2020 at eiendomsskatten skulle økes med en million kroner, og er lagt inn for 2021.

Når det gjelder de foreslåtte kuttene så kan noen av disse oppleves både upopulære og smertefull for våre innbyggere. Spesielt gjelder det slukking av en del av våre veilys, og ikke minst privatisering av veier som i dag driftes og vedlikeholdes av kommunen. Dette gjelder følgende veier:

Langsjøveien, Lillebo, Høybergsveien, Heggeriset Vest og Risbakken.

Alle disse veiene er på steder hvor kommunen ikke har noen viktig infrastruktur f. eks pumpestasjoner o.l. slik at her må oppsitterne sjøl ta kostnadene for brøyting og sommervedlikehold. Dette må gjennomføres for å spare penger.

For de andre veiene vil kommunen fortsatt drifte og vedlikeholde som før.

En annet betydelig kutt er planarbeid. Det vil ikke bli gjennomført noen nye kommunale reguleringsplaner i 2021. Det samme gjelder en eventuell utvidelse/revidering av snøscooterforskriften.

Vi har ikke klart å finne noen driftstiltak som ikke er tatt med i budsjettet.

Foreslåtte innsparingstiltak:

Administrasjon Plan - Teknikk

Kuttes budsjett for bevertning og abonnementer, tilsvarende 5000,-.

Vedlikehold av kommunale bygg

Som en konsekvens av nedleggelse på mottaket må en vaktmesterstilling fjernes. Det vil utgjøre med halvårsvirkning kr. 268 575,-. Helårs i økonomiplanen 537 151.

Planarbeid

Alt kjøp av konsulenthjelp for planarbeid kuttes ut, tilsvarende 350 000,-. Rullering av kommuneplanens arealdel forskyves i tid, og kommunen kjører ingen større plansaker selv.

Enger

Kutt i budsjett for tv-lisenser på 8000,-

Veier

Privatisere vedlikehold av kommunale veier der kommunen ikke har installasjoner eller andre spesielle interesser, innsparing ca 270 000,- på brøyteavtaler. Regnskapet på sommervedlikehold 2020 er ikke klart, men det vil bli en viss innsparing her også for 2021. Oppsittere overtar ansvaret for vedlikehold inkludert brøyting. Gjelder følgende veier: Langsjøveien, Høybergsveien, Lillebo, Heggeriset Vest og Risbakken.

Kuttet budsjett for seminar og konferanser på ansvaret, tilsvarende 6000,-.

Fjerne tilskuddsordning for veiløse husstander eller husstander med lang vei. Reduksjon 60 000,-

Vei- og Gatelys

Slukking av av gatelys i perifere strøk. Innsparing antatt til 70 000,-.

Nye foreslåtte tiltak som er lagt inn i budsjettet (**utgifter**):

Veier og Uteseksjonen

Innkjøp av mindre hjullaster kr 230 000,- tas over investeringsbudsjettet. Finanskostnadene vil komme i driftsbudsjettet, men disse utgiftene skal dekkes inn gjennom reduksjon i kjøp av maskintjenester (sjølbergging).

Generelt:

Alle gebyrer indeksreguleres med ca. 3.8%.

Utleieraten for våre kommunale utleieboliger er satt til ca 90 %.

Andel til Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS utgjør kr 2,078 mill, noe som er en økning på 300 000 kroner fra 2020.

VAR-området

VAR-området omfatter tjenestene vann, avløp, husholdningsavfall og slam. Innenfor VAR-området gjelder selvkostprinsippet, dvs. at kommunen ikke kan kreve inn høyere gebyrer enn hva det koster å produsere tjenesten. Selvkost (eller fullkost) omfatter alle virksomhetens indirekte- og direkte kostnader forbundet med tjenesten.

Det blir utarbeidet egne selvkostberegninger som er grunnlag for beregning av avgiftene. Det vil alltid være noe avvik mellom disse selvkostberegningene og budsjettet pga at kalkulatoriske renter ikke legges inn i budsjett.

Selvkostgraden viser hvor stor del av kostnadene som er finansiert av gebyrer. Dersom selvkostgraden er under 100 %, betyr dette at tjenesten går i underskudd og må finansieres av andre midler.

Vann og avløp

Engerdal kommune overtok vann- og avløpsnett i Engerdal Østfjell med virkning fra 1. oktober 2019. Dette gjelder ca. 310 hytter, og har utgjort en positiv effekt på sjølkostberegningene og inntektene spesielt innenfor vann, da alle hytter er tilknyttet det kommunale vannverket. Sjølkostberegningen viser at her er vi nå på ca 100 % i 2021, men vil gå noe ned etter at vannforsyning i Østfjellet fullføres slik at sjølkost må oppjusteres noe etter ferdigstilling av anlegget.

For avløp viser foreløpige beregninger at vi ligger fortsatt godt under en 100 % sjølkostgrad, noe som blant annet skyldes at det er gjennomført store og kostnadskreven investeringer til rehabilitering av det kommunale avløpsnett de seneste årene.

Tilknytningsavgiften ble øket fra 5000,- i 2019 til 20 000 i 2020. Det er nå foreslått en ytterligere økning til 50 000,- for 2021.

Ellers er det foreslått mindre endringer innenfor driftsbudsjettet. Endringene er basert på erfaringstall fra driftsbudsjettet 2020.

På investeringssiden er det lagt inn et tillegg på 8 millioner til utbedringer av vannforsyningen i Engerdal Østfjell. Det ble bevilget et beløp på ca. 19,8. millioner da Engerdal kommune overtok vann- og avløpsnett i Østfjellet i 2019. Dette beløpet skulle dekke utbedring både for vann og avløp, basert på de kostnadsestimatene vi fikk fra det firmaet som hadde ansvaret for prosjekteringen. Deres estimat for vann tilsa at kostnadene knyttet til et nytt vannverk inkl. mindre utbedringer av ledningsnett vil være på ca. 5.8 millioner. Dette var også den summen som ble lagt til grunn da de nevnte 19.8 millioner ble bevilget i 2019. Da prosjektet ble lagt ut på anbud viste det rimeligste alternativet en sum på 15 millioner for å utbedre vannforsyningen Nesten 10 millioner dyrere enn hva vi hadde blitt forspeilet av de ansvarlige for prosjekteringen.

Vi har i hele 2020 sett på andre og billigere alternativer for å sikre en trygg og sikker vannforsyning i Østfjellet. De siste tallene vi nå har tilsier en kostnad på 8 millioner for å kunne realisere utbyggingen. Det betyr igjen at de totale kostnadene for hele utbyggingen vil beløpe seg til 27,8 millioner kr.

Engerdal Østfjell er et eget sjølkostområde. Sjølkostberegningen viser at disse kostnadene vil kunne dekkes inn gjennom de abonnentene som er tilknyttet Østfjellet. Det igjen betyr, sjøl om dette er høye tall, så vil ikke dette utgjøre noen ekstra kostnader for andre abonnenter som er tilknyttet andre kommunale vannverk.

I investeringsbudsjettet for 2021 så står det oppført 12 millioner. Det betyr at 4 millioner er det som beregnes tilgode fra regnskapet for 2020 og vil bli overført til 2021 og som vil bli brukt sammen med den nødvendige tilleggsbevilgningen på 8 millioner.

Når hele prosjektet er gjennomført i 2021 vil det bli gjennomført en ny sjølkostberegning.

Det er avsatt 3 millioner til utbedringer renseanleggene i Drevsjø og Engerdal. Det største behovet er i Drevsjø, der vi opplever store kostnadskrevende driftsforstyrrelser til tider. I Engerdal er rensegraden for dårlig, og vi får avvik på forurensingsanalysene. Investeringsene i 2021 vil i første rekke benyttes til tilstandsanalyse og prosjektering samt strakstiltak i anlegget på Drevsjø, samt effektivisering av prosessen i Engerdal. Utover dette er det lagt inn en sum på kr. 500 000,- som i sin helhet vil bli brukt til nødvendig oppgradering slamdeponiet ved Bjønnåsmoen etter tilsyn fra Fylkesmannen i Innlandet.

Vi henviser til side 54 og 55 i budsjettdokumentet for å en skjematisk oversikt over hele investeringsbudsjettet. Her ligger de tiltakene som er lagt inn, og de tiltakene som er tatt ut i økonomiplanperioden.

Nye foreslåtte tiltak som er lagt inn i budsjettet (inntekter):

Vann

Tilknytningsavgift for vann økes til 50 000,-. Det har vært en kraftig overbudsjettering på tilknytning vann, med realistisk antall nye abonnenter vil tiltaket samlet redusere forventet inntekt med 140 000,- i forhold til budsjett 2020.

Avløp

Tilknytningsavgift for avløp økes til 50 000,-. Økningen vil gi en budsjettert merinntekt på 360 000,-

Tiltak som er beskrevet med et mulig innsparingstiltak, men som ikke er valgt inn i budsjettet:

For å styrke sjølkostgraden innen avløp er det lagt inn en mulig økning av avløpsgebyrene med 14 %. Det vil gi en økt merinntekt på kr. 560 000,-. Dette er synliggjort som et mulig innsparingstiltak, men ikke lagt inn i kommunedirektørens forslag.

Økonomiplan vann

Alle beløp i 1000 kr

	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Planlagte investeringer ¹⁾	12 000	0	0	0
Kostnader:				
Driftsutgifter inkl. administrasjon	1 627	1 627	1 627	1 627
Sum kapitalkostnader	1 258	1 698	1 664	1 629
Brutto årskostnader:	2 885	3 326	3 291	3 257
Selvkostberegningen: ²⁾	2 885	3 326	3 291	3 257
Inntekter:				
Årsgebyrer	2 782	2 782	2 782	2 782
Tilknytningsgebyrer	150	150	150	150
Sum gebyrinntekter	2 932	2 932	2 932	2 932
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum inntekter:	2 932	2 932	2 932	2 932
Selvkostfond:				
Overskudd/underskudd selvkostberegning ³⁾	47	-394	-360	-325
Saldo selvkostfond etter årets endring ⁴⁾	47	0	0	0
Renteberenging selvkostfond ⁵⁾	0	0	0	0
Saldo selvkostfond pr. 31.12	0	0	0	0
Dekningsgrad V-gebyrer i % av selvkost	102 %	88 %	89 %	90 %

Økonomiplan avløp

Alle beløp i 1000 kr

	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Planlagte investeringer ¹⁾	3 500	3 000	0	0
Kostnader:				
Driftsutgifter inkl. administrasjon	2 650	2 650	2 650	2 650
Sum kapitalkostnader	2 507	2 718	2 814	2 761
Brutto årskostnader:	5 157	5 368	5 465	5 411
Selvkostberegningen: ²⁾	5 157	5 368	5 465	5 411
Inntekter:				
Årsgebyrer	4 019	4 019	4 019	4 019
Tilknytningsgebyrer	500	500	500	500
Sum gebyrinntekter	4 519	4 519	4 519	4 519
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum inntekter:	4 519	4 519	4 519	4 519
Selvkostfond:				
Overskudd/underskudd selvkostberegning ³⁾	-638	-849	-946	-892
Saldo selvkostfond etter årets endring ⁴⁾	0	0	0	0
Renteberenging selvkostfond ⁵⁾	0	0	0	0
Saldo selvkostfond pr. 31.12	0	0	0	0
Dekningsgrad A-gebyrer i % av selvkost	88 %	84 %	83 %	84 %

Renovasjon

Ansvarsområdet omfatter renovasjon til husholdningsavfall (restavfall) og slamtømming av private avløpsanlegg. Det er FIAS som utfører henting av husholdningsavfallet, og budsjettet blir styrt av de føringene som blir vedtatt av styret og eierkommunene i FIAS. I forbindelse med den nye avfallsordningen som FIAS gjennomførte i 2020, signaliserte de at det ville bli en økning. Økningen på et standardabonnement er på ca. 10,8 %. Samtidig er det en nedgang på fritidsabonnement på ca. 4,5 %.

For slamtømming er det ingen betydelige endringer.
Sjølkkostgraden for begge disse områdene ligger tett opp mot 100%.

Økonomiplan slam

Alle beløp i 1000 kr

	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Planlagte investeringer ¹⁾	500	0	0	0
Kostnader:				
Lønn fagansvarlig	121	121	121	121
Driftsutg. Snøbrøyt/eiendomsavgift/Vedlikehold	10	10	10	10
Kjøp av tjenester	2286	2286	2286	2286
Inndirekte kostnader	165	165	165	165
Sum kapitalkostnader	41	80	79	77
Selvkostberegningen (netto kostnader):	2623	2662	2660	2658
Inntekter:				
Årsgebyrer	2626	2626	2626	2626
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum inntekter:	2626	2626	2626	2626
Dekningsgrad VA-gebyrer				
rel. til selvkostberegning %	100	99	99	99
Selvkostfond:				
Planlagt avsetning eller bruk av fond ³⁾	3	-37	-35	-33
Saldo selvkostfond	345	309	274	241

1) Inngår i kostn.grunnlaget året etter satt i drift. 2) Selvkost er brutto årskostnader fratrukket "andre inntekte

3) Positivt tall er avsetning til fond og negativt tall er bruk av fond

Økonomiplan renovasjon/avfallshåndtering

Alle beløp i 1000 kr

	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Planlagte investeringer ¹⁾	0	0	0	0
Kostnader:				
Driftskostnader	164	164	164	164
Kjøp av tjenester	3375	3375	3375	3375
Inndirekte kostnader	293	293	293	293
Sum kapitalkostnader	0	0	0	0
Brutto årskostnader:	3831	3831	3831	3831
Selvkostberegningen (netto kostnader): ²⁾	3831	3831	3831	3831
Inntekter:				
Årsgebyrer	3830	3830	3830	3830
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum inntekter:	3830	3830	3830	3830
Dekningsgrad renovasjon rel. til selvkostberegning %	100	100	100	100
Selvkostfond:				
Planlagt avsetning eller bruk av fond ³⁾	2	2	2	2
Saldo selvkostfond	79	81	83	85

1) Inngår i kostn.grunnlaget året etter satt i drift. 2) Selvkost er brutto årskostnader fratrasket "andre i

3) Positivt tall er avsetning til fond og negativt tall er bruk av fond

5.3 Helse, velferd og oppvekst

5.3.0.1 Beskrivelse av tjenesten

Fra 01.08.2020 ble enhet for helse og velferd samt enhet for oppvekst slått sammen under felles ledelse av kommunalsjef for helse, velferd og oppvekst. I den forbindelse ble det opprettet en skole- og barnefaglig rådgiver til støtte for kommunalsjef. I tillegg til skole- og barnefaglig rådgiver er konsulenter ved helse og velferd underlagt kommunalsjef. De øvrige årsverk som er oppgitt i tabellen under er fordelt under hver enkelt virksomhet.

Årsverk og antall ansatte

Stillingstype	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Kommunalsjef			1	1	1	1
Skolefaglig rådgiver			0,4	1	0,4	1
Barnefaglig rådgiver			0,4	1	0,4	1
Konsulent (Helse og velferd)	2	2	1,2	2	1,2	2
Øvrige årsverk (fordelt på andre virksomheter nedenfor)	143,52	197	142,86	181	130,56	177
Totalt:	145,52	199	145,86	186	133,56	182

5.3.0.3 utfordringer

Oppvekst:

- Demografien viser en nedadgående kurve i antall barn i aldersgruppen 6-15 år, dette i sammenheng med et eventuelt bortfall av ASYL-mottaket gjør at EBUS i 2021 vil fortsette utredning mot fådelt skolestruktur.
- KOSTRA analyser viser at vi har en høy andel spesialpedagogiske tiltak samt barnevernsutgifter i forhold til antall elever og barn i aldersgruppen 6-15 år. Det blir viktig i 2021 og få arbeidet målrettet med dette slik at man kan få identifisert eventuell årsak og gjøre dertil egnede tiltak.
- Kulturskolen gikk gjennom store kutt i forrige års budsjettprosess, og ble fra 01.08.20 lagt under felles ledelse med EBUS. Fokuset i høst har derfor vært å rekruttere lærere og få på plass et tilbud slik at man har noe å bygge videre på. På tidligere dialogseminar har det vært ønske om at kulturskolen skulle sees på som et ressurscenter. Denne ambisjonen er et stykke unna, men man vil innenfor rammen for 2021 søke å utvikle kulturskolen videre mot en slik målsetning.
- Demografiutviklingen er også en utfordring for barnehagene. De siste to årene har barnehagene vært helt fulle, med barn på venteliste. Fra høsten 2021 kan man også miste barn fra asylmottaket dersom nedleggelsen blir et faktum. Underveis i økonomiplanperioden har man forholdsvis små kull som går ut av barnehagen, bortsett fra 2023 hvor man har et forholdsvis «stort» 2017 kull som starter på skolen. En eventuell omorganisering av barnehagestrukturen vil muligens komme i løpet av økonomiplanperioden, alternative organiseringer er beskrevet under virksomhetene.
- Som følge av færre flyktninger og fraflytning fra kommunen har elevtallet ved Voksenopplæringen sunket, ved bortfall av asylmottaket vil elevtallet bli ytterligere redusert og man vil sitte igjen med 7-8 elever. Dette gir igjen tapte inntekter og fremtvinger en omorganisering som er skissert av virksomheten.
- Fjellheimen har hatt et utfordrende driftsår som følge av covid-19, som trolig også vil prege året 2021. Måltallet for 2021 er fremdeles 900 overnattingsdøgn, og man kan oppleve avkorting i tilskudd som følge av ikke oppnådd måltall. Kjøkkenet på Fjellheimen tilfredsstiller ikke dagens krav til matbehandling og utbedring må beregnes på sikt, mer om dette er beskrevet av virksomheten.

- Velferdsteknologi, aldersvennlige boliger og reformen «leve hele livet» er faktorer som helsesektoren jobber med. Det er nedsatt en tverrfaglig gruppe som ser på reformen «leve hele livet» samt en arbeidsgruppe som jobber med Aldersvennlige boliger og bomiljø i regi av Husbanken. Vi har også tatt i bruk velferdsteknologi, og vil fortsette med dette videre inn i økonomiplanperioden.
- Ombyggingen av Engerdal helse- og omsorgssenter vil skje underveis i økonomiplanperioden og er svært ønsket. Byggets beskaffenhet p.t tvinger oss til å bruke mer ressurser enn nødvendig på eksemplevis nattevakt. Som følge av ombyggingen vil man her kunne ta ned ressurser på natt, dette er beskrevet i økonomiplanen fra år 2022 dersom alt går som planlagt. Velferdsteknologi skal implementeres i bygget og vil også kunne gi nye måter å arbeide på.
- KOSTRA analyse viser at vi har høye driftskostnader innenfor institusjon sammenlignet med andre tilsvarende kommuner. Tjenesten bør endres slik at vi tilpasser tjenesten til de ulike brukergruppene. Dette arbeidet er påbegynt og vil gå gjennom år 2021 og har også sammenheng med ombyggingen av Engerdal helse- og omsorgssenter.
- Helsetilsynet har krav til barne- og avlastningsboliger, dette krever en utredning av faglige krav, behov hos brukere og kommunens eksisterende bygningsmasse. Det blir viktig at man i utredningen om kommunens bygningsmasse tar høyde for disse behovene slik at man får utnyttet kommunens bygningsmasse til dette formålet før man eventuelt starter prosjektering av nye boliger.
- Legevakt er en nasjonal utfordring og dette merkes også i Engerdal. Det tilstrebes en ferdigstilling av prosjekt interkommunal legevakt i løpet av 2021, hvor både faglige og økonomiske hensyn skal være godt belyst for kommunestyret.
- Kostnader til barnevern har økt betraktelig de siste årene og er langt over landsgjennomsnittet på kostnad pr tiltak og antall tiltak pr befolkning. Et viktig arbeid i 2021 blir å identifisere hvor kommunen i større grad kan rette sin innsats for å på sikt få ned antall tiltak i regi av barnevernet.

5.3.0.4 Budsjettkommentarer

Kommunalsjef har i tillegg til virksomhetene selv et eget budsjett for å fordele felleskostnader innenfor helse, oppvekst, lærlingeordning og den kulturelle skolesekken. Fra disse ansvarene er følgende tiltak lagt frem til behandling av budsjett- og økonomiplan.

Ansvar 2050 Oppvekst felles:

ASYL – Utgifter til taxi

Barn fra asylmottaket har plass i Engerdal barnehage og man har således lagt til rette for at disse kan ta skoleskyss fra Drevsjø til EBUS. Transport videre har vært med Taxi da det ikke er andre skyssalternativer.

ASYL – Tilskudd kommunale barnehager

Tilskuddet gis til kommunen for å gi barnehagetilbud til barn på asylmottaket, dette tilskuddet stopper ved opphør av asylmottaket.

ASYL – Aktiviteter

Dette er utgifter som barnehagene fakturerer kommunen for å dekke sine utgifter for barn fra asylmottaket. Altså en motpost for inntektene som angitt i tiltaket over.

Refusjon lang vei til barnehage

Kommunestyrevedtak fra tidligere som sier at kommunen skal gi støtte til de som har lang kjørevei til barnehage. Dette er ikke en lovpålagt tjeneste og trolig en post som vil øke dersom tilskuddet til barnehagen i Sømådalen fjernes. Anbefaler derfor at kommunestyrevedtaket oppheves og at refusjonen ikke videreføres.

Tilskudd til barnehage i Sømådalen

Kommunen gir barnehagen i Sømådalen et årlig driftstilskudd. Fra januar 2021 vil barnehagen ha 5 barn, hvorav 2 av disse er fra Tolga. Som privat barnehage kan man kreve refusjon fra Tolga for disse barnene og dette er beregnet i tiltaket. For våren 2021 har man ikke plass til disse barnene i kommunal barnehage og man får derfor virkning fra august og ut 2021 samt helårsvirkning fra 2022 og videre i økonomiplanperioden. Det er ikke mulig å søke tilskudd dersom barnene kommer til kommunal barnehage.

Avsetning midler – Kultur for læring

Av kommunestyrevedtak 2016/10 ble det bestemt at man skulle avsette midler til prosjektet kultur for læring frem til 2020. Dette videreføres derfor ikke fra 2021 og videre i økonomiplanperioden.

Bruk av fond – barnefaglig rådgiver

Barnehagefondet har tidligere blitt brukt for å lønne barnefaglig rådgiver. Legges inn som et kortsiktig tiltak for å minimere driftsutgifter i 2021.

Ansvar 3310 Administrasjon helse og velferd

Betaling kommunal akutt døgnenhet (Trysil kommune)

Dette er en lovpålagt tjeneste som vi kjøper av Trysil kommune. Plassen har vært lite brukt og man har mulighet for å løse dette selv siden man har legevakt. Utredningsarbeidet for legevakt vil gi svar på hvor vidt vi skal fortsette med egen legevakt, eller kjøpe denne tjenesten. Dersom vi skal kjøpe tjenesten fra eksempelvis Trysil vil vi enten måtte kjøpe KAD-plass fra Trysil eller se på velferdsteknologiske løsninger. Avtalen om KAD-plass krever et kommunestyrevedtak innen 01.01 med et års oppsigelse. Det anbefales at man sier opp avtalen slik at KAD-plass løses internt eller ved velferdsteknologisk løsning enn at man skal fortsette å betale forholdsvis stor sum for en tjeneste vi sjelden bruker.

Ansvar 2065 Lærlingordning

Funksjonstillegg for oppfølging av lærlinger

Det ble i sin tid bestemt at det skulle gis funksjonstillegg for oppfølging av lærlinger og deres lærlingeplaner, oppfølging fagkontor og lærlingeprøver. Dette er ikke en lovpålagt oppgave og foreslås fjernet gitt kommunens økonomiske situasjon.

5.3.1 EBUS

5.3.1.1 Beskrivelse av tjenesten

Engerdal barne- og ungdomsskole er en flerkulturell 1-10 skole med en klasse på hvert trinn. Tjenesten skal jf. Opplæringsloven gi ordinær opplæring med individuelle tilpasninger, og særskilt grunnleggende norskopplæring for språklige minoriteter, spesialpedagogisk opplæring for elever med enkeltvedtak etter Opplæringslovens § 5, og samisk opplæring ved behov. Om nødvendig skal det også gis morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring for minoritetsspråklige der det kartlegges behov. Skolen er pliktig å gi leksehjelp og tilbudet gis nå til 5.-10.klasse. Skolefritidsordningen ligger på EBUS.

Stillingstype	Årsverk 2018	Ansatte 2018	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Rektor/ass.rektor	2	2	2	2	2	2	2	2
Merkantil og bibliotek	0,78	1	0,78	1	0,78	1	0,78	1
Fagarb./spes.ped. ass	5,9	9	6,27	8	7,6	9	4	6
Lærere	20,65	23	20,68	23	22,3	26	21,23	26
Renhold	2,5	3	2,5	3	2,5	3	2,5	3
SFO							0,89	1
Totalt	31,8	38	32,2	37	35,2	41	31,4	39

5.3.1.3 Utfordringer framover

- Å dimensjonere riktig i en skole med stor kompleksitet og med en stor andel særlige og sammensatte behov, når vekt på tidlig innsats og individuelt tilpasset opplæring skal ivaretas, er utfordrende med uforutsigbart antall asylsøkerelver og flyktninger. Stadig flere nasjonaliteter kommer til skolen vår, og med svært ulik bakgrunn mtp kunnskapsnivå, gjør det svært utfordrende å ta imot denne elevgruppen inn i en «vanlig» skole. Ekstra ressurser til særskilt norskopplæring for denne gruppen er helt avgjørende for å lykkes med opplæringa og integreringa av disse. Minoritetsspråklige elever utgjør ca 25% av det totale elevtallet vårt, så dette er en stor, sammensatt gruppe som vi skal legge til rette for.
- I 2019 ble det påstartet et arbeid for å slå sammen elevgrupper, men arbeidet måtte settes på vent grunnet store årskull. Demografiutviklingen viser likevel en kommenede nedgang i aldersgruppen 6-15 år, dette i sammenheng med mulig bortfall av ASYL-mottaket gjør at utredning om fådelt skolestruktur må gjennomføres i 2021.
- Alle fast tilsatte lærere har godkjent undervisningskompetanse, som er krav for fast tilsetting, men det er utfordrende å skaffe godkjent lærerkompetanse til diverse vakanser. Derfor benyttes det hvert år en del ufaglærte eller ikke godkjente lærere, fordi det er få godkjente lærere som søker jobb ute i distriktene. Det er derfor viktig å ta vare på den lærerkompetansen man har.
- Økte kompetansekrav trer i kraft fra 2025 i basisfag og spesielt merkbart blir det på ungdomstrinnet. Det er sårbart å ha kun én lærer med slik godkjenning i engelsk og én i norsk til å ta disse fagtimene på ungdomstrinnet der det kreves minst 1 årsenhet. Det er derfor viktig med fortsatte midler til å kunne dekke egenandeler ved Kompetanse for kvalitet (videreutdanning med statlig tilskudd).
- Det er behov for økt satsing på teknologi som et felles utviklingsbehov i SÅTE og et ledd i å utjevne forskjeller mellom gutter og jenter i skoleinnsats, blant annet gjennom teknologisk motivasjon. En slik satsing vil også ha betydning for elever med særskilte behov.

5.3.1.4 Budsjettkommentarer

ASYL – Reduksjon lærerstillinger og assistenter

Totalt 4 lærerstillinger og 2 assistentstillinger opphører dersom asylmottaket legges ned. Disse stillingene er idag benyttet til særskilt norsk-opplæring og spesialpedagogiske tiltak for elever fra asylmottaket.

ASYL – Skoleskyss

Det er behov for 1 buss mindre dersom asylmottaket legges ned. Skyssordningen er gitt på anbud, så det er noe usikkert hvorvidt man får halvårsvirkning, men det er rimelig å anta at det er forståelse for dette og at man får kuttet kostnaden ved et eventuelt bortfall.

ASYL – Tilskudd minoritetsspråklige elever

Det utbetales tilskudd på 8000,- pr elev månedlig, dette vil ikke videreføres dersom asylmottaket legges ned.

ASYL – Tolketjenester

Kostnader knyttet til bruk av tolketjenester vil reduseres dersom asylmottaket legges ned.

Fådelte skolestruktur

Som nevnt innledningsvis vil man som følge av demografiutviklingen måtte over til såkalt fådelte skolestruktur (slå sammen skoleklasser). Dette krever en større utredningsprosess da man må ta høyde for læreplaner, lærere, lokaler osv. Dette utredningsarbeidet vil gjennomføres i 2021 og det er derfor lagt inn et nedtrekk i økonomiplanen fra 2022-2024. Viktig å presisere at dette er antatte kostnader, og man vil før budsjettprosess 2022 ha et mer kvalitetssikret tallgrunnlag å legge frem.

Ungt entreprenørskap

En lærer driver 20% med ungt entreprenørskap – dette er ikke en lovpålagt tjeneste og legges derfor inn som kuttforslag gitt kommunens økonomiske situasjon.

Reduserere turprogram og turdager

Skolen har følgende turprogram hvert år:

- Røros / Femundshytten (8.klasse)
- Gutulia nasjonalpark (6.klasse)

Kostnadene er knyttet til transport og lønn til lærere.

Sommeråpen SFO

Administrasjonen har mottatt anmodning om sommeråpen SFO. Dette vil gi kommunen økte kostnader på 64040,-. Man vil da utvide 2 stillinger med 7% hver som vil utgjøre 75089,-, i tillegg øker man inntektene med ca. 10 000 kroner som gir en nettoutgift på 64040,-.

Ved denne utvidelsen vil SFO kun være stengt i jul- og påskeferie og 4 uker i juli. Det vil i tillegg gi SFO noe mer behov for planleggingstid- / dager, samt at man må endre gebyrregulativet. Et samarbeid med frivillighetssentralen bør også gjennomføres da de får tilskudd til gratis aktiviteter for barn. Ordningen er ikke tatt med i kommunedirektørens forslag.

5.3.2 Engerdal Voksenopplæringscenter

5.3.2.1 Beskrivelse av tjenesten

Virksomheten har ansvar for voksenopplæring etter Introduksjonsloven og Opplæringsloven. Det vil si undervisning i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere etter Introduksjonsloven og grunnskole og/eller spesialundervisning for voksne jfr Opplæringsloven. Herunder også ansvar for grunnskole for asylsøkere i alderen 16-18 år. Målgruppa er asylsøkere, bosatte flyktninger, arbeids- og familieinnvandrede og både norske og fremmedspråklige voksne med rettigheter etter opplæringsloven.

Virksomheten har også ansvar for å koordinere og følge opp introduksjonsprogram for bosatte flyktninger. Da det ikke blir bosatt flere flyktninger, og flere har flyttet, vil siste deltaker være ute av programmet senest april 2022.

Stillingstype	Årsverk 2018	Ansatte 2018	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Rektor	0,83	1	0,83	1	0,83	1	0,6	1
Programrådgiver	0,2		0,5		0,5	1	0,2	1
Kontormedarbeider							0,2	0
Lærere	6,37	7	6,27	7	6,5	7	4,7	5
2-språklig miljøterapeut	0,5	1	0,5	1	0	0	0	0
2-språklig assistent			0,16	2	0,45	1	0	0
Renholder	0,2	1	0,2	1	0,2	1	0,2	1
Totalt	7,5	9	8,5	12	8,45	11	5,9	7

Utfordringer framover

Pga færre asylsøkere og fraflytning fra kommunen har elevtallet sunket. Pr 1.oktober hadde virksomheten totalt 17 elever, hvorav 4 har undervisningstilbud etter Opplæringsloven.

Dersom mottaket ikke får forlenget driftsavtale, vil elevtallet bli ytterligere redusert til ca. 7 -8 elever ut fra nåværende situasjon. Derav lite statstilskudd i form av norsktilskudd.

I KD's forslag til budsjett ligger det inne flere innsparingstiltak som rammer voksenopplæringa hardt. Det er naturlig at man må justere ned i forhold til redusert aktivitet.

Kommunen har fortsatt oppgaver og ansvar for voksenopplæring etter Opplæringsloven og Introduksjonsloven, dvs. voksnes rett til grunnskole, spesialundervisning og familieinnvandrede rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Pr nå har vi 2 elever i fullt grunnskoleløp, dvs. 5 obligatoriske fag, med planlagt eksamen våren 2023. 2 elever har vedtak om spesialundervisning etter Opplæringsloven § 4A2, der det ene er en livsvarig rettighet.

Voksenopplæringen har også et samfunnsansvar i organisere og tilby kurs til andre voksne med mangelfulle basisferdigheter i lese, skrive, snakke, regne eller digitale ferdigheter, samt norsk for fremmedspråklige for innvandrere uten rett og plikt til slik opplæring. Det finnes midler å søke på til disse formål i samarbeid med frivilligheten og arbeidslivet (Kompeansepluss-midler). Virksomheten har også privatelever som betaler for norskkurs. Dersom man kutter for mye i bemanningen vil man ikke kunne planlegge, tilby og gjennomføre slike kurs. Man står også i fare for å bryte Opplæringsloven.

Tiltak i budsjett- og økonomiplan:

20% kontormedarbeider fra 01.01.21

Stillingen ble opprettet som følge av omorganiseringen i 2020 hvor rektorstillingen ble redusert som følge av stillingen som skolefaglig rådgiver. Gitt det lave elevtallet og driften i 2021 og videre er det mulig å kutte disse 20% da arbeidsoppgavene kan ivaretas av andre.

20% programrådgiver fra 01.08.21

Gjelder veiledning og bistand for 2 flyktninger i introduksjonsprogram. Rektor ser med bekymring på tiltaket, siden flyktningene har stort behov for tett oppfølging og veiledning og det er usikkert om dette vil bli ivarettatt i samme grad videre. Veiledning i form av flyktningtjeneste skal ivaretas av Nav, koordinering og veiledning av kvalifikasjonstiltakene i introduksjonsprogrammet skal ivaretas av voksenopplæringen.

Redusere 60% lærer fra 01.08.21

Elevtall for 2021 viser at man kan redusere stillingen fra 01.08.21 og fremdeles ivareta grunnskole for voksne og undervisning i norsk og samfunnsfag for fremmedspråklige.

Delvis nettbasert grunnskoleopplæring for voksne

Ved å kjøpe nettundervisning fra annen kommune vil man kunne redusere lærerressurs ytterligere 40%. Det krever imidlertid at andre skal gjennomføre grunnskole i perioden 2021-2023 slik at elever på voksenopplæringen kan delta. Nettstudier krever at elevene har god studieteknikk og mye selvstendighet. Våre elever trenger stor grad av tett oppfølging av tilstedeværende lærer. En frykter m.a.o. at elevene kan falle fra.

Ekstramidler fra IMDI (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet)

Voksenopplæringen mottar refusjon fra IMDI for bosatte flyktninger med nedsatt funksjonsevne. Tilskuddet utbetales kun over en 5 årsperiode, og må derfor reguleres i økonomiplanen fra 2022

ASYL – Felles oppvekstsenter med Engerdal barne- og ungdomsskole

Legge voksenopplæring Ebus til et «Oppvekstsenter». 60% ytterligere reduksjon av lærerstaben + 30% redusert administrasjonsressurs (dvs. 20% nestlederstilling og reduksjon av rektorstilling til 50% faglederstilling) og 20% renholdstilling kuttes. Andre driftsutgifter reduseres og bygningsmassen frigjøres til andre formål.

ASYL – Redusere bemanning 70% + andre driftsutgifter

Dersom asylmottaket legges ned vil elevtallet gå ned og man kan redusere 60% lærerstilling og 10% stilling knyttet til administrasjon fra august 2021.

ASYL – Tapte refusjoner

Voksenopplæringen får refusjoner for å gi opplæring i norsk og samfunnskunnskap, kultur og verdier samt grunnskole for asylsøkere 16-18 år, disse bortfaller dersom asylmottaket legges ned.

Dersom alle ovennevnte tiltak vedtas i budsjett 2021, vil det stå igjen 3,4 stillinger på voksenopplæringen. 1,1 stillinger er tilknyttet spesialundervisning, 1- 1,4 stilling til grunnskole for voksne, 0,4-0,8 stilling til norsk og samfunnskunnskap for fremmedspråklige, og 0,5 stilling til administrasjon.

Dersom innsparingstiltaket nettbasert grunnskole vedtas, og det ikke er gjennomførbart, vil virksomheten ikke kunne gjennomføre tjenestene tilfredsstillende innenfor loven innenfor den reduserte bemanningen.

Det er fare for at ansatte søker seg bort pga de forestående nedskjæringene, og at vi vil miste verdifull kompetanse.

5.3.3 Kulturskolen

5.3.3.1 Beskrivelse av tjenesten

Kulturskolen ble fra 01.08.20 lagt under felles ledelse med rektor ved EBUS.

Kulturskolen i Engerdal gir tilbud til elever i grunnskolealder 1. – 10. klasse, men tar også inn søkere over grunnskolealder, hvis det er ledige plasser. Tilbudet som gis idag er; dans, gitar, trommer, sang, piano og fele. Ordinær kulturskoleundervisningen foregår etter skoletid.

Stillingstype	Årsverk 2018	Ansatte 2018	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Rektor	1,0**	1	1,0**	1	1,0**	1	0	0
Lærere	0,53	4	0,53	4	0,53	4	1,01	3
Totalt	1,53	5	1,53	5	1,53	5	1,01	3

5.3.3.3 Utfordringer framover

- Den vedtatte rammeplanen slår fast at kulturskolen skal være et lokalt ressurscenter. Det innebærer forpliktende samarbeid med barnehager, grunnskoler, videregående skoler, det lokale kulturlivet og profesjonelle aktører. Et slikt samarbeid kan skape nye tilbud, nye elevgrupper, som igjen kan skape flere årsverk i kulturskolen. Dette forutsetter ressurser og gjensidig/reelt samarbeid, ikke bare gratis gavepakker fra kulturskolen.
- Den nye rammeplanen for kulturskolen sier at kulturskolen skal gi opplæring av høy faglig og pedagogisk kvalitet, noe som i en liten kulturskole ikke vil samsvare med en stor vifte av ulike tilbud. Kulturskolen skal ikke strebe etter kvantitet, men heller kvalitet. Hvor mange og hvilke tilbud kulturskolen skal tilby må hele tiden vurderes og begrunnes i eksisterende lærerkrefter.
- Den nye rammeplanen peker på at kulturskolelærere kan være aktive utøvere innenfor tilbudene i Den kulturelle skolesekken (DKS), og at kulturskolen kan initiere samarbeid med grunnskole og DKS om lokale produksjoner. DKS lokalt ble høsten 2016 lagt under kulturskolen. Engerdal kommune mottar årlig i overkant av 50 000,- i DKS midler, og DKS lokalt har ca 100 000,- på fond. Dette er midler som i større grad kan benyttes på egne produksjoner i samarbeid med grunnskolen og til å bruke kulturskolelærere som aktive utøvere

5.3.3.4 Budsjettkommentarer

Det ble i budsjettprosess for 2020 lagt inn forholdsvis store tiltak for kulturskolen, og man søker å opprettholde det nåværende driftsnivået slik at man i hele tatt kan gi et tilbud og jobbe mot ambisjonen om et ressurscenter.

5.3.4 Fjellheimen

5.3.4.1 Beskrivelse av tjenesten

Fjellheimen Leirskole tilbyr friluftsliv og aktivitet for psykisk utviklingshemmede i alle aldre fra hele landet. Skolen er i drift hele året, unntatt jul og påske. En leirskoleuke varer fra mandag til fredag. Alle elever skal få et tilbud om individuelt tilpassede aktiviteter og aktivt friluftsliv til alle årstider. Elevene utfører oppgaver og aktiviteter i størst mulig grad på egenhånd. Ledsagere får i praksis erfare ulike former for tilpassing og metoder. Skolen må ha minst 900 elever/ledere pr år for å få utbetalt hele statstilskuddet uten avkortning. Fjellheimen ble Miljøfyrtårnserтифициert høsten 2017. Miljøaspektet er positivt for markedsføringen av Fjellheimen.

Stillingstype	Årsverk 2018	Ansatte 2018	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Rektor	1	1	1	1	1	1	1	1
Lærere	3,5	4	3,5	4	3,5	4	3,5	4
Stall	1,45	3	1,45	3	1,45	3	1,45	3
Kjøkken	2,75	3	2,75	3	2,75	3	2,75	3
Renhold	1	1	1	1	1	1	1	1
Totalt	9,7	12	9,7	12	9,7	12	9,7	12

5.3.4.3 utfordringer framover

- utfordringen er å nå måltallet på 900 elever/ledsagere, spesielt ved langvarig Covid-19 smitte.
- Fjellheimen har utfordringer med dårlige vinduer og dører som trekker og slipper ut varme.
- Lysarmaturer som er sprø og antenner, med fare for brann.
- Kjøkken og matvarehåndtering dekker ikke Mattilsynets forskriftene i HACCAP. Det er uren sone mellom kjøkken og kjøll, flater på benker, vegger, gulv som ikke kan rengjøres/skummes etter forskriftene. Garderobe/WC dusj for kjøkkenpersonalet. Det er ikke inngang kun for kjøkkenpersonalet. Kjøkken har ikke egen varelevering/rampe for matvarer. Frys og tørrvarelager i kjeller med gjennomgang for andre ansatte og urent tøyyvask i samme område. Matvarer fraktes fra kjeller til kjøkken i samme heis som skittentøy. Upraktisk og dårlig flyt i arbeidet for kjøkkenpersonalet. utfordrende å møte HMS krav.
- Snøskuter, kjørehest, buss og bil må byttes ut i denne prioriterte rekkefølge.

5.2.4.4 Budsjettkommentarer

Tiltak i budsjett- og økonomiplan:

Innkjøp av ny kjørehest

Det har de siste årene vært et behov for å kjøpe ny kjørehest. Kjørehesten har nådd høy alder og har en sliten kropp og vil ikke kunne benyttes lenge. Fjellheimen er avhengig av hest for å kunne tilby elevene aktiviteten frakt med hest og vogn/slede. Det er viktig å presisere at dersom man finner hest i 2021 vil man ønske å kjøpe denne, i tillegg kan helsetilstand til nåværende hest forverres slik at man må kjøpe ny hest i 2021.

Redusere innkjøp

Det foreslås å minimere innkjøp gitt kommunens økonomiske situasjon, men også den pågående pandemien som gir færre gjester på Fjellheimen. Dette vil si at man må prioritere mer på hva man skal gjøre av innkjøp, men mye er knyttet opp mot aktiviteter som Fjellheimen gir sine brukere.

5.3.5 Drevsjø barnehage

5.3.5.1 Beskrivelse av tjenesten

Drevsjø barnehage er en to-avdelings barnehage med 42 godkjente plasser. Vi har ansatte med god kompetanse og mange med lang erfaring. Alle deltar i Hedmarks satsingsprosjekt «Kultur for læring».

Stillingstype	Årsverk 2018	Ansatte 2018	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Administrasjon /styrer	1	1	1	1	1	1	1	1
Ped.ledere	3	4	3	3	3	3	3	3
Assistenten/fagarbeider	4	5	4	4	4	4	3,58	4
Renhold	0,27	1	0,27	1	0,27	1	0,27	1
Spes.pe-ass. (01.1 9- 07.20)	0	0	0,93	1	1,96	3	1,08	2
Spesialpedagog	0	0	0	0	0,21	1	0,12	1
Lærling (06.19 – 08.20)	0,7	1	1	2	0,7	1	0	0
Totalt	8,97	12	10,20	12	11,14	14	9,05	12

5.3.6 Engerdal barnehage

5.3.6.1 Beskrivelse av tjenesten

Engerdal barnehage er en en-avdelings barnehage med 27 godkjente plasser. Alle ansatte deltar i Hedmarks satsingsprosjekt *Kultur for læring*.

Styrer er fra august 2020 i en todelt stilling – 60% i barnehagen og 40% som barnefaglig rådgiver i kommunen (lønnes ansvar 2050) Barnehagen fikk økt den pedagogiske grunnbemanningen fra august 2020 for å oppfylle kravet i pedagognormen og kan med dagens grunnbemanning ta inn 18 plasser før det må utvides med assistent/fagarbeider for å holde kravet til bemanningsnormen for barnehage.

Stillingstype	Årsverk 2018	Ansatte 2018	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatt 2021
Administrasjon /styrer	0,4	1	0,4	1	0,4	1	0,6	1
Ped.ledere	1,6	2	1,6	2	2	3	2	2
Assistenten/fagarbeider	1,6	2	1,6	2	2,2	3	V 2,8/H 1	V 4/H 1
Renhold	0,2	1	0,2	1	0,2	1	0,2	1
Spes.ped/-ass.					0,2	1		
Lærling (aug. 2019-juli 2020)					1	1		
Totalt	3,8	5	3,8	5	6*	8*	V 5,6/H 3,8	V 8/H 5

* inkl. lærling

5.3.6.2 Mål for barnehagetilbudet i kommunen.

- Overordnet mål for tjenesten:
 - Barna skal være trygge og trives i barnehagen
 - Barna skal ha et godt og allsidig leke- og aktivitetstilbud.

5.3.6.3 utfordringer framover for kommunale barnehager

- Barnetallet som svinger fra år til år – dette er i seg selv en utfordring. De to siste barnehageårene har barnehagene vært helt fulle og barn på venteliste til plass, mens det fra høsten 2021 ligger an til mindre grupper i begge barnehagene. Fra høsten 2021 mister vi barna fra asylmottaket også.
- Våren 2021 og 2022 er det små kull som går ut av barnehagene, men i 2023 er det et «stort» 2017–kull som begynner på skolen. Antall barnefødsler i de nærmeste årene vil ha betydning for antall barn i barnehagene fra høsten 2023.

Kommunen bør ta en runde på hvilken barnehagestruktur vi ønsker

- 2 kommunale barnehager som nå, men mulig bare en avdeling i hver – på den måten kan kommunen tåle svingninger i behovet for barnehageplasser
- en felles barnehage på Drevsjø med inntil 42 plasser – men i toppår blir det for få plasser og

- kommunen skal oppfylle retten til barnehageplass
- et tredje alternativ er utbygging og/eller sambruk ved/av EBUS og ha et felles oppvekstsenter der
- Barn fra Mottaket og bosatte flyktninger på Drevsjø og som har plass i Engerdal barnehage, er avhengig av skyss til og fra. Dette krever noen ressurser.
 - Engerdal barnehage har behov for et bedre vognrom.
 - Nedgang i antall barn og endringer i kommunen vil kunne føre til endringer i bemanningen i barnehagene også og det blir viktig å holde på kompetente og faglig dyktige ansatte.

5.3.6.4 Budsjettkommentarer

Drevsjø barnehage:

ASYL – Reduserte brukerbetaling

For 2021 er det 5 barn fra asylmottaket ved barnehagen, dersom disse blir borte reduseres inntektene fra august 2021, med helårsvirkning fra 2022.

ASYL – Reduksjon stillinger

En 100% engasjement stilling vil fjernes dersom asylmottaket legges ned fra 01.07.2021.

ASYL – Reduksjon stillinger spesialpedagogiske tiltak

2 x 93.3 stillinger som barneveileder / spes.ped assistent + 20% spesialpedagog vil fjernes dersom mottaket legges ned fra 01.07.2021

Barne- og ungdomsarbeider

I 2023 vil et forholdsvis stort årskull være skolestartere, dersom man ikke har fått tilsvarende økning i antall fødsler vil man kunne redusere bemanning uten at det går ut over bemanningsnorm for barnehager.

Engerdal barnehage:

En liten reduksjon fra 2020 til 2021 på 19 000,- skyldes at bemanningen går ned til grunnbemanning fra august 2021 pga lavere barnetall. Dette gir også reduserte inntekter i forhold til 2020 som har vært et år med utvidet barnegruppe, inntil 27 plasser. Fra august 2021 er det beregnet ut fra 18 barn. Det ligger også inne en foreldrepermisjon og her dekker ikke refusjon fra NAV opp for vikar som går inn.

ASYL – Engerdal barnehage – engasjementstillinger grunnet høyt barnetall

ASYL – redusert brukerbetaling og kostpenger

Totalt 6 plasser mindre dersom asylmottaket legges ned, dette gir redusert brukerbetaling og penger til kost.

ASYL – reduserte utgifter til matvarer og tolk

Sees i sammenheng med punktet over, utgiftene til mat går ned tilsvarende brukerbetaling på kost og utgifter til tolketjenester reduseres.

5.3.7 Forebyggende rehabilitering

5.3.7.1 Beskrivelse av tjenesten

Enheten har som sin oppgave å gi innbyggerne varierte helsetjenester av faglig god kvalitet, og imøtekomme pålagte krav fra myndighetsinstanser innen sitt område. En viktig oppgave er å ha fokus på forebyggende helsearbeid og folkehelse.

Denne virksomheten tilbyr tjenester fra «vugge til grav» og skal ha stort fokus på tverrfaglig samarbeid.

I denne virksomheten skal det tilbys følgende tjenester:

- Forebyggende helsearbeid – helsestasjonsvirksomhet, skolehelsetjeneste, jordmortjeneste og helsetjenester rettet mot asylmottaket, og radikaliseringskontakt.
- Miljørettet helsevern, i samarbeid med kommunelege og Elverum Kommune.
- Psykisk helsearbeid, rus og psykiatri, psykiatrisk sykepleie, psykolog.
- Fysioterapi/ergoterapi tjeneste, hverdagsrehabilitering, velferdsteknologi, m.m.
- Hjemmetjenester, dagsenter, omsorgsboliger med og uten bemanning, fag-demenssykepleier-utredninger.
- Støttesenter, interkommunalt samarbeid med Hamar kommune
- Saksbehandling.

Stillingsstype	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Virksomhetsleder	1	1	1	1	1	1
Fagsykepleier	1	1	1	1	1	1
Sykepleier	1,8	3	2,8	4	3,6	4
Helsefagarbeider	7,6	14	7,6	10	6,3	11
Helsesykepleier	1	1	1	1	1	1
Fysioterapeut inkl. turnus	2	2	2	1	1	1
Psykiatrisk sykepleier/saksbeh.	1	1	1	1	1	1
Psykolog	0,5	0	0,5	0	1	0
Jordmor	0,1	1	0,1	1	0,1	1
Ergoterapeut	1	1	1	1	1	1
Totalt	17	25	18	21	16	21

5.3.7.2 Mål for tjenesten

Formålet med tjenesten er å fremme god fysisk og psykisk helse og forebygge sykdom og skader. Målet er å ha en god tverrfaglig tjeneste som fremmer brukermedvirkning, mestring og ivaretar kontinuerlig evaluering. Det skal være en trygg tjeneste der grunnleggende behov ivaretas, og man fremmer hjelp til selvhjelp. Kvalitet, pasientsikkerhet og helsefremming er sentrale begrep i primærhelsetjenesten, som skal tilby faglig forsvarlig utførte tjenester.

Virksomheten må ha stor oppmerksomhet på at tjenestetilbudet som ytes følger lovverket og er faglig forsvarlig. Enheten må også ha sin oppmerksomhet rettet mot forebyggende helsearbeid, for å i størst mulig grad unngå store hjelpe- og pleiebehov. Dette gjøres best ved godt tverrfaglig samarbeid, kartlegging av behov, sosialt nettverk, brukerens egne ressurser og å ha fokus på opprettholdelse av dem.

Målsettingen er at dagens tjenestetilbud skal være faglig godt fundamentert og utviklende der det skal ytes gode og fleksible tilpassede tjenester ovenfor hjemmeboende.

Kvalitetsarbeid og arbeidsmiljø skal også stå i fokus, hvor vi ønsker at det skal være god arbeidsplass der de ansatte får utfordringer og utviklingsmuligheter.

5.3.7.3 utfordringer framover

Ved drift av lovpålagte tjenester og arbeid etter vedtak fører dette til store variasjoner innen tjenestene. Ved å drifte døgnkontinuerlig er det også en utfordring å ha god faglig kompetanse på plass til enhver tid.

Helsedirektoratets demensplan 2020 berører enheten. Målet med denne er å skape et mer demensvennlig samfunn, som ivaretar og integrerer personer med demens i fellesskapet. Prevalenstill viser at forekomsten av demens vil doubles i Norge frem mot 2050. Dette krever større åpenhet og økt kunnskap om demens i helse- og omsorgstjenester. Demensplanen 2020 skal bidra til å utvikle gode, fleksible og tilpassede kommunale helse- og omsorgstjenester med vekt på forebygging, diagnostisering til rett tid og oppfølging etter diagnose.

Her må fokuset for enheten være å styrke den faglige kompetansen, videreføring av samarbeid med SAM-AKS, videreføring av demensteam og dagtilbud for demente som er en lovpålagt tjeneste fra 01.01.20.

Stortingsmeldingen «Leve hele livet» ble vedtatt i 2018, og skal tre i kraft i 2021. Dette omfatter et aldersvennlig Norge, aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp og sammenheng i tjenestene. Reformen skal bidra til flere gode leveår der eldre beholder god helse lenger og opplever god livskvalitet. De skal i større mesure sitt eget liv samtidig som de mottar den helsehjelpen de trenger. Reformen skal også bidra til at pårørende ikke blir utslitt, og som kan ha jevn innsats for sine nærmeste. Reformen skal også bidra til at ansatte opplever at de har et godt arbeidsmiljø, der de får brukt sin kompetanse og gjort en faglig god jobb. For å etterkomme denne reformen kreves samarbeid på tvers av enheter, faglig tyngde, tverrfaglig samarbeid og ressurser. Arbeidet med stortingsmeldingen er i gang med en tverrfaglig sammensatt gruppe, hvor arbeidet fortsetter inn i 2021.

Behovet for aldersvennlige boliger er merkbart. Etterspørsel etter bemannet og ubemannet omsorgsboliger er stadig tilstede – dette er en utfordring det må jobbes videre fremover. Innbyggere skal stadig bo lengere i hjemmet, og redusert fysisk og psykisk funksjon medfører behov for en mer tilpasset bolig. Her kommer også velferdsteknologi inn – der det må ses på hvilke mulighet som er, samt hva som skal taes i bruk i vår kommune. Se på hvilke gevinster dette kan gi – både for innbyggere og ansatte i Engerdal kommune. Dette er et område det allerede jobbes tverrfaglig med, hvor arbeidet fortsetter videre inn i 2021.

5.3.7.4 Budsjettkommentarer

Forekomsten av demens vil som kjent øke betraktelig i årene som kommer. Et godt hjelpemiddel til hjemmeboende med og uten demens er bruk av velferdsteknologi. Det krever personale med kunnskap og mulighet til å følge med på utviklingen, og utføre dette i kommunen.

Vi vet at hjemmebaserte tjenester skal styrkes, som en følge av færre plasser på institusjon. Dette vil øke investeringer i hjelpemidler og velferdsteknologiske løsninger. Kostnadene forbundet med dette er noe usikkert for området, det er derfor foreløpig budsjettet i henhold til erfaringstall.

Det jobbes kontinuerlig med turnus og innsparing i form av måten man jobber på. Målet er å i større grad utnytte ressurser på tvers innen Helse og Velferd, samtidig som man til enhver tid vurderer bemanningsbehovet som igjen kan begrense vikarbehovet noe.

Det jobbes også med å holde sykefraværet så lavt som mulig i form av tettere oppfølging med den enkelte og samarbeid NAV.

Forebyggende rehabilitering har kun lovpålagte tjenester. Det foreslås å kutte noe i tjenestenivå for å tilpasse drift til ramme i 2021, hvilket betyr noe reduksjon i kvalitet på tjenestene.

Midler til psykologstillingen er videreført til 2021. Tjenesten kjøpes eksternt av Lifekeys som gir en online løsning for å ivareta det lovpålagte tilbudet. Løsningen omfatter ikke tilskuddsmidler, men er godkjent overført til 2021.

Det er foreslått kutt på tolketjenester som følge av eventuelt nedlagt drift på Drevsjø statlige asylmottak.

Følgende tiltak er lagt frem i budsjett- og økonomiplan:

ASYL – Reduksjon helsesykepleier

Helesykepleier bruker en del av tiden idag på forebyggende arbeid ved asylmottaket, kostnaden er her knyttet til en % av stillingen. Skulle asylmottaket opphøre anbefales det likevel at stillingen opprettholdes for å jobbe forebyggende. Dette har en klar sammenheng med kommunens økte kostnader knyttet til barnevern, og det er denne ressursen man har i tillegg til psykiatrisk helsesykepleier for å jobbe forebyggende.

ASYL – Reduksjon tolketjeneste

Utgifter til tolketjeneste vil naturligvis bortfalle dersom asylmottaket legges ned.

5.3.8 Institusjon

5.3.8.1 Beskrivelse av tjenesten

Institusjon består i dag av 12 langtidsplasser, fordelt på 6 ordinære somatiske sykehjemsplasser og 6 demensplasser. I tillegg har vi 4 korttidsplasser. Plassene benyttes til mottak av utskrivningsklare pasienter, korttidsopphold og avlastning fra hjemmet samt lindrende behandling. Engerdal kommune kjøper også tjenesten KAD (Kommunal akutt døgnenhet) fra Trysil kommune og tilbudet gis etter gitte kriterier. Et økende omfang av utskrivningsklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten gir økende press på kommunens korttidsplasser og fordrer i tillegg økt samhandling med hjemmetjenesten. KAD plassene blir ikke benyttet, men vi ser at vi klarer å ivareta disse selv.

Institusjon har et eget vaskeri som primært vasker institusjonstekstiler og arbeidstøy. Det vaskes også for hjemmeboende med vedtak om dette. Vaskeriet er betjent 3 dager i uken.

Renholdstjenesten som har ansvar for helse og omsorgssenteret, er organisert under institusjon. Ingen har fagbrev i renhold, men dette bør prioriteres ved fremtidige ansettelser. Renholdsplan skal revideres. Dette er et viktig fagfelt, ikke minst i pandemien vi er inne i.

Kjøkken: Eget kjøkken for institusjonen og mat til beboere i bemannet omsorgsboliger, dagpasienter, kantine og middag til hjemmeboende etter vedtak. Regjeringen har utarbeidet nasjonale faglige mål og standarder for ernæring i sykehjem og hjemmetjeneste, som poengterer viktigheten av et eget institusjonskjøkken med måltider av god kvalitet. Leve hele livet(ST.Meld) arbeidsgruppe kommer med forslag til videre tiltak, som kan bety et økt behov for noe investering på utstyr kjøkken som kan ivareta behov for å kunne levere ut mer middag til hjemmeboende.

Stillingstype	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Virksomhetsleder	1	1	1	1	1	1
Fagsykepleier	0	0	1	1	1	1
Sykepleier	7	12	4,96	6	4,55	6
Helsefagarbeider	13,44	25	13,44	22	14,29	28
Kjøkken	3,28	6	3,28	6	3,06	5
Vaskeri	0,6	1	0,6	1	0,6	1
Renhold	2,48	5	2	2	2	3
Totalt	27,8	49	26,28	39	26,5	45

5.3.8.2 Mål for tjenesten

Overordnet mål for institusjonstjenesten er å gi beboerne tilrettelagte, gode, differensierte og til enhver tid etter lovverket, nødvendige helse og omsorgstjenester. Dette er et mål for alle beboere uansett korttids- eller langtidsoffhold. Beboere på korttidsopphold skal ha spesielt fokus på tilbud om trening på ferdigheter og mestring som gjør at beboeren hvis mulig, er i stand til å kunne reise hjem. Det er et mål å gi beboerne variasjon og adspredelse i hverdagen som gjør at viktige ferdigheter opprettholdes lengst mulig.

For å oppnå dette må vi ha dyktige medarbeidere med god faglig kunnskap innen geriatri, demens og psykiatri. Det er viktig å samarbeide med andre profesjoner og frivillige organisasjoner i kommunen for å gi beboerne nødvendige tjenester.

5.3.8.3 utfordringer framover

KOSTRA tall viser at vi ligger høyt i forhold til driftskostnader sammenlignet med andre noenlunde like kommuner. Tjenesten bør endres slik at vi når de nasjonale føringene og tilpasse tjenesten til ulike brukergrupper. I dag viser kommunebarometeret at vi tildeler institusjonsplasser tidlig. Beregning av pleiefaktor vil kunne gi en pekepinn på bemanningstetthet differensiert på somatikk, demens og korttidsplasser.

Korttidsplasser:

- Rehabilitering og overgangspleie etter sykehusbehandling. Med fokus på tidlig hjem, da man vet at den beste rehabiliteringen foregår i hjemmet.
- Avlastning
- Pleie ved livets slutt/lindrende behandling (kort forventet levetid)

Langtidsplasser:

- Langtids syke eldre som trenger mye pleie (Fjellblikk)
- Skjermede enheter for personer med demens (i dag Solgløtt)

Deretter kan omsorgsboligene i bokollektiv med fast ansatt personale brukes til:

- Skjermede botilbud for personer med demens og kognitiv svikt (Nilstrøa)

Selvstendige omsorgsboliger med fellesrom kan brukes til:

- Botilbud primært for kognitivt friske som trenger trygghet, lett tilgang til å motta helsehjelp (velferdsteknologi m.m.) Dagtilbud organisert av kommunalt tjenesteapparat og frivillige organisasjoner og hjelpere, både på Drevsjø og i Engerdal.
- Botilbud for mennesker med psykisk utviklingshemming, sosiale kveld og dagtilbud med tilrettelagt muligheter for arbeid.

5.3.8.4 Budsjettkommentarer

Institusjonen jobber videre med turnus og bemanningsplaner. Målsetting er at man skal komme ned i en bemanningsnorm som kan tilsvare andre sammenlignbare sykehjem i regionen. I økonomiplanen er det lagt inn 1,8 årsverk reduksjon på natt. Renovering, implementering av velferdsteknologi og samlokalisere avdelinger skal kunne gi en gevinst med et mindre behov av ansatte. Dette skal ikke gå på bekostning av kvalitet. Det er viktig å gi tjenester til de som trenger det. Vi må prioritere riktig slik at vi kan ivareta forsvarlig og verdig tjenestetilbud, selv med en lavere bemanning. Det blir viktig at man ser på løsninger på oppgaver som skal løses med krav til kompetanse ved å øke samarbeid på tvers av enhetene i Helse og velferd.

Sykefraværs arbeid er viktig for at vi klarer å holde vikarkostnadene nede på et forsvarlig nivå. Bruk av vikarbyrå skal kun skje i unntakstilfeller der vi står uten mulighet til å opprettholde kravet om sykepleiedekning 24 timer i døgnet, for eksempel ved ferie / langtidsfravær.

Tiltak i budsjett- og økonomiplan:

Reduserte kostnader som følge av ombygging av Engerdal helse- og omsorgssenter

Byggets beskaffenhet p.t gjør at man må bruke mer ressurser for å forsvarlig ivareta brukerne på natt. Etter ombyggingen av EHOS vil man kunne redusere ressurser knyttet til nattevakt. Det vil i tillegg være en besparelse på dag/kveld. Ut fra nåværende signal om byggeprosess vil man få virkning av dette i 2023.

Redusere 6.5t i turnus ved Fjellblikk

Det er mulig å spare inn 6.5t i turnus mandag – fredag. Dette tilsvarer 1690 timer / 0.9 årsverk. Halvårsvirkning i 2021 og full virkning fra 2022 og ut økonomiplanperioden.

5.3.9 Habilitering og avlastning

5.3.9.1 Beskrivelse av tjenesten

Tjenesteområdet habilitering og avlastning ble fra nyttår 2020 organisert sammen med legetjenesten under felles navn «Helse og habilitering». Området har en felles virksomhetsleder som rapporterer til kommunalsjef for helse og oppvekst.

Tjenesteområdet er lokalisert primært på Drevsjø i tilknytning til helsesenteret, men yter tjenester til personer bosatt i hele kommunen. Tjenesteområdet består av 1 leder, 1 fagansvarlig vernepleier, 0,4 årsverk som saksbehandler / koordinator, 4 årsverk med høgskolekompetanse, 3,46 årsverk med helsefagutdanning og 8,7 årsverk som er assistenter / ufaglærte. Dette fordeler seg på 22 faste ansatte pluss vikarer.

Virksomheten reguleres primært av helse- og omsorgstjenesteloven med tilhørende forskrift om habilitering og Brukerstyrt personlig assistanse (BPA). I tillegg ligger FNs konvensjon om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne til grunn for mange av våre tjenester.

Vi skal gi gode tjenester til våre innbyggere som stimulerer brukerne til læring, motivasjon, økt funksjons- og mestringsevne og deltagelse i samfunnet på alle arenaer. Vi vektlegger i stor grad brukermedvirkning både på individnivå i utforming av tjenestebehov, men også på systemnivå i form av kommunens plikt til å involvere eksempelvis rådet for funksjonshemmede.

Habilitering omhandler barn, unge og voksne med medfødte eller tidlig ervervede funksjonsnedsettelser, ulike medisinske tilstander eller kroniske sykdommer. I tillegg barn og unge med atferdsvansker som påvirker funksjonsnivå og læringsevne.

Tjenesten tildeles etter søknad fra omsorgsyter eller bruker som har behov for bistand enten i form av heldøgns avlastning, aktivitetsavlastning, personlig assistanse og bistand til praktiske gjøremål. Søknader vurderes fortløpende og saksbehandler gjennomfører kartlegging og saksbehandling etter gjeldende regelverk. Kartleggingen skal utføres i tett samarbeid med tjenestemottaker og ansatte fra vårt tjenesteområde som kan gi råd og veiledning om hvilke tjenester som kan tilbys.

Vi har i dag 10 brukere fordelt på døgnavlastning i barnebolig, bemannet heldøgnsbolig, BPA ordninger og personlig assistanse i form av miljøterapeutiske tiltak. Andel brukere holder seg på et relativt stabilt nivå, men det kan være store forskjeller i funksjonsevne.

Stillingstype	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Virksomhetsleder	1	1	1	1	1	1
Koordinator/saksbeh.	1	1	1	0,9	1	1
Fagvernepleier	1	0,9	1	0,9	1	1
Høgskole	5,46	7	4,23	4	4,5*	4
Ufaglært assistent	8,85	12	8,85	11	8,24	10
Helsefagarbeidere	7	8	3,46	4	3,46	4
Totalt:	24,31	29,9	18,54	21,8	19,2	21

*inkluderer 0,5 årsverk vakant høgskole

5.3.9.2 Mål for tjenesten

Målet for vårt tjenesteområde er å gi gode tjenester til våre brukere med klare mål og virkemidler og gi nødvendig bistand for å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne. Videre er det en målsetting for oss at oppfølgingen skal oppøve evnen til selvstendighet og deltagelse i sosiale arena, skole, arbeidsliv og samfunnsdeltagelse for øvrig.

For å lykkes med dette trenger vi en bred tverrfaglig sammensatt personalgruppe med kompetanse på sykepleie – og helsefagområdet, vernepleier og sosialfaglig kompetanse, pedagogisk kompetanse og assistenter med gode personlige egenskaper i arbeidet med å integrere tjenester med skole, arbeidsliv og fritid.

Vi er avhengige av et tett samarbeid med andre kommunale instanser, men også et velfungerende samarbeid mellom 1. og 2. linjetjeneste.

Vårt tjenesteområde har gode etablerte samarbeidsrutiner med habiliteringstjenesten i Hedmark som gir råd og veiledning i faglige spørsmål og i saker som omhandler vedtak om tvang og makt etter kapittel 9.

Vi tilbyr koordinator og individuell plan og vi bistår med å koordinere behovet for hjelpemidler.

5.3.9.3 Utfordringer framover

Tjenesteområdet arbeider etter bestilling, kartlegging av behov og vedtak. Alle brukere får utmålt hjelpebehovet i antall timer hjemlet i enkeltvedtak.

Det å arbeide etter vedtak innebærer at endringer i brukers behov medfører endringer i tildeling av ressurser. Dette kan være planlagte prosesser med nedtrapping og utfasing av bistand, men det kan også være tilflytting eller økt hjelpebehov for særlig ressurskrevende brukere.

Utfordringen blir da å forutse behovet for personell og finne gode arbeidstidsordninger som sikrer faglig god kvalitet og forsvarlige tjenester, samtidig som vi ivaretar arbeidstidsbestemmelsene for de ansatte.

En annen utfordring er rekruttering av kvalifisert personell. Etter utarbeidet ny bemanningsplan og faglig standard i 2019 oppfyller vi andelen stillinger besatt med riktig kompetanse, med unntak av 50% vakant høgskole. Det er ikke gjort forsøk på å rekruttere inn dette i 2020, da det er vurdert at tjenestenivået likevel anses som forsvarlig på grunn av at fagansvarlig vernepleier inngår i turnus i 50% og dekker det behovet. Det er viktig å tilstrebe gode overganger mellom livsfaser, eksempelvis overgangen fra barneskole til videregående. Her er samarbeidet med andre instanser avgjørende.

Reisevei til videregående skole eller arbeidsrettede aktiviteter kan være utfordrende både av hensyn til transport og fungeringsevne for enkelte brukere.

For å sikre overgang til arbeid er vi avhengige av at lokalt næringsliv stiller praksisplasser til rådighet, gjerne i nært samarbeid med NAV og Tepas kompetanse for brukere med nedsatt arbeidsevne.

Utfordringer framover kan også være å oppfylle helsetilsynets krav til barne – og avlastningsboliger. Dette krever en ny utredning av faglige krav, behovet hos brukerne og kommunens eksisterende bygningsmasse. Det er i økonomiplan avsatt midler til oppføring av nye avlastningsboliger. Virksomhetsleder har signalisert behovet for å jobbe ytterligere med dette gjennom avsatte midler til forprosjektering. Det anbefales at dette ses i sammenheng med øvrig utbygging av helse og omsorgssenteret, samt kartlegging av eventuelle ledig bygningsmasse i 2021.

5.3.9.4 Budsjettkommentarer

Under følger forslag til tiltak for å tilpasse drift til økonomisk ramme.

Den økonomiske situasjonen er særdeles sårbar for dette tjenesteområdet. Årsaken er at det arbeides ut fra vedtakstimer for særlig ressurskrevende brukere som kan utløse større eller mindre refusjoner. Det ble i 2019 gjennomført en større nedbemanning. Nivå på ansatte kan likevel ikke tas ned til et så lavt nivå at det samsvarer med differanse tapte inntekter som følge av at tjenesten også har hatt en økning i antall brukere som ikke når innslagspunkt for refusjon.

Turnus er et virkemiddel det jobbes aktivt med for å tilpasse driften på en faglig forsvarlig, men økonomisk måte. Bruk av vikarer kan begrenses en del som følge av dette tiltaket.

Nivået på tjenestene kan senkes til et minimum, hvor man yter faglig forsvarlige tjenester – men ikke jobber forebyggende utover det som strengt tatt er lovpålagt.

Det er i konsekvensjustert budsjett foreslått at fagkoordinatorstillingen reduseres med 60% og overflyttes til NAV. Resterende 40% skal arbeide med saksbehandling, tildeling av tjenester og koordinering. Fagansvarlig vernepleier må inngå i turnus i inntil 50% for å redusere sårbarheten ved fravær.

Samlet sett har konsekvensjustert budsjett for ansvar 3340 økt fra 8. 255 228 i 2020 til 9. 126 228 i 2021. Utgiftsnivået er redusert med 554.600,- og inntektsnivået i form av forventede refusjoner er redusert med 1.425 625,- Dette samsvarer godt med de justeringer som er gjort i tertial inneværende år og gir håp om et budsjett i balanse for 2021.

Tiltak i budsjett- og økonomiplan:

ASYL – Reduksjon tolketjenester

Utgifter til tolketjeneste vil naturligvis bortfalle dersom asylmottaket legges ned.

Etablering av felles nattevaktstjeneste

Det foreslås å kutte redusere inntil 50% nattevaksressurs. Innsparingen er lagt inn med halvtårsvirkning for 2021 med -141'. Det betinger et samarbeid med hjemmetjenesten som da må ivereta alarmsystemet på natt. Vi vil også ha behov for å dreie noe av bemanningen på natt over til kveld.

Øke leieinntekter bolig

Økning av husleie i bolig i Sømådalen som sorterer under BPA ordningen, med -15'. Økningen tilsvarer gapet mellom fastsatt husleie til bruker og det kommunen betaler til utleier.

Virksomhetslederstilling

Ved å fjerne virksomhetslederstillingen vil ansvaret for habilitering og legetjeneste måtte legges til de 2 andre virksomhetslederstillingene og kommunalsjef. Det er ikke å anbefale å gjennomføre denne endring nå, da man har gjort en organisasjonsendring fra 01.08 som ikke er utprøvd. Man står også midt i en pandemi som krever mer av hele helsesektoren, og man er avhengig av ledelse i slike tider. Utbyggingen av Engerdal helse- og omsorgssenter og den demografiske utviklingen med antall eldre gjør at man absolutt ikke anbefaler å fjerne virksomhetslederstillingen.

5.3.10 Legetjenesten

5.3.10.1 Beskrivelse av tjenesten

De juridiske rammene rundt drift av legesenter er hjemlet i lov om kommunale helse – og omsorgstjenester, forskrift om krav til organisering av kommunal legevaktordning, akuttmedisinforskriften, folkehelse – og smittevernloven, og særavtaler kommunene og legeforeningen. Oppgavene på legesenteret er i hovedsak delt i tre. De kurative tjenestene med fastlegeordning, legevakt og KAD. Engerdal har for tiden samarbeidsavtale med Trysil kommune om driften av KAD plasser, denne avtalen må varsles revidert i 2021. De allmennmedisinske oppgavene retter seg mot tilsynslegevirksomhet i sykehjem, helsestasjon og skolehelsetjeneste. Den samfunnsmedisinske delen består av folkehelsearbeid, smittevern og miljørettet helsevern. Engerdal legesenter har til sammen 5,5 årsverk fordelt på 2 leger, 1 LIS lege, 0,5 helsesekretær og 2 sykepleiere beredskap / laboratorium.

Legedekningen i kommunen har vært stabil de siste årene. Alle legene i Engerdal er kommunalt ansatte, hvorav en innehar kommuneoverlege 1 ansvar og er dermed kommunens øverste medisinfaglige rådgiver.

Legesenteret har eget laboratorium hvor det utføres alle slags prøver. En del analyseres her, mens andre sendes til Elverum og Lillehammer. I tillegg utfører vi spirometri, EKG og 24 t BT. Engerdal har NOKLUS sertifisert laboratorium, norsk kvalitetsforbedring av laboratorievirksomhet utenfor sykehus.

Engerdal har samarbeidsavtale med Trysil kommune om legevaktformidling på telefon.

Området miljørettet helsevern har vi interkommunalt samarbeid med Elverum kommune, herav godkjenning og tilsyn, ved f.eks. skole, barnehager, og overnattingssteder.

Stillingstype	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Lege inkl. LIS-lege	3,5	4	3	4	3	4
Sykepleier	1,98	2	2	2	2	2
Legesekretær	0,5	1	0,5	1	0,5	1
Totalt:	5,98	7	5,5	7	5,5	7

5.3.10.2 Mål for tjenesten

Satsningsområder for de neste år er de samme som ellers i Helse og Velferd, som blant annet velferdsteknologi, jmf. Fastlegeforskriften og elektronisk tilgjengelighet. Fokus på rutiner, tverrfaglig samarbeid, smittevern og dokumentasjon. Det skal være en god faglig tjeneste med et primærhelseteam bestående av fastlege, sykepleiere og legesekretær. Tjenesten skal også oppfylle intensjoner i sykehusavtaler, omforente regionale beredskapsplaner og folkehelsemeldingen. Vi skal være en god læringsarena for leger under utdanning og leger i spesialisering.

5.3.10.3 Utfordringer framover

Stadig skjerpede krav til legetjeneste og akuttberedskap kan være utfordrende for en liten kommune.

Endringer i akuttmedisinforskriften og primærhelsemeldingen medfører skjerpede krav til kompetanse for leger i vakt og leger med rett til trygderefusjon. Kommunen må i større grad planlegge sammensetning av vaktteam for å sikre at det til enhver tid er lege på vakt med bakvaktskompetanse.

Utfordringer vi har er å drifte enheten ved sykdom. Få ansatte gjør at denne enheten er sårbar med hensyn til å levere forventede helsetjenester til brukere. Engerdal kommune har også i sesong tilstrømming av turister som også legger beslag på legetjenesten.

Legevaktsformidling på dag betjenes av sykepleier på vakt, men på kveld og natt kjøpes denne tjenesten av Trysil kommune. Legesenteret har lokaler, som ikke er helt optimale for driften i dag, spesielt i forhold til venterom og smittevern. Ombygging av legesenteret er en del av kommunens helhetlige planer for investering inneværende økonomiplanperiode.

Legevakt er en nasjonal utfordring og dette merkes også i Engerdal. Det tilstrebes en ferdigstilling av prosjekt interkommunal legevakt i løpet av 2021, hvor både faglige og økonomiske hensyn skal være godt belyst for kommunestyret.

5.3.10.4 Budsjettkommentarer

Forslag til tiltak for å tilpasse drift til økonomisk ramme.

Engerdal kommune er bundet av samarbeidsavtaler med andre kommuner, både Kommunal akutt døgnetenhet (KAD) og legevaktsformidling. Disse samarbeidsavtalene utgjør en kostnad på over 1 000 000,- Det er også budsjettert med videre utredning av prosjektet legevakt i 2021 med 500'.

Den spesielle situasjonen med Covid-19 har fordyret legetjenesten inneværende år, og det ser dessverre ut til at vi må leve med den usikkerheten også videre inn i 2021.

Det er dermed vanskelig å foreslå de store kuttforslagene på dette ansvarsområdet i 2021.

Samlet sett har konsekvensjustert budsjett for ansvar 3350 økt fra 5. 928 470,- i 2020 til 7.275 203,- i 2021. Inntektsgrunnlaget øker med om lag -195' mens utgiftene øker med + 1 540 850,- Legetjenesten har en budsjettsprikk for 2020 grunnet kompetansekrav og sårbarhet ved fravær, samt Covid-19.

5.3.11 NAV

Nettorammen er redusert med kr. 1,68 mill. fra vedtatt budsjett for 2020.

5.3.11.1 Beskrivelse av tjenesten

- Nav Engerdal er et partnerskap mellom stat og kommune.
- Kommunale tjenester som er lagt til NAV kontoret er; sosiale tjenester – herunder økonomisk ytelse, økonomisk rådgivning, gjeldsrådgivning, midlertidig bolig, medvirkningsansvar for boliger til vanskeligstilte, friplass barnehage på sosiale vilkår, kvalifiseringsstønning, introduksjonsstønning og støttekontakter. Som en del av NAV-kontoret er også flyktningetjenesten, Husbanken m/bostøtte, startlån og boligtilskudd. I tillegg kommer alle statlige ordninger som forvaltes av NAV. Fra 1. oktober 2015 ble det inngått interkommunalt samarbeid med Trysil kommune om barnevernstjenester der Trysil er vertskommune.

Stillingstype	Årsverk 2018	Ansatte 2018	Årsverk 2019	Ansatte 2019	Årsverk 2020	Ansatte 2020	Årsverk 2021	Ansatte 2021
Enhetsleder NAV	1	1	1	1	1	1	1	1
Sosionom/Barnevern	1	1	1	1	1	1	0,6	1
Flyktningemedarbeider	0,7	1	0,5	1	0	0	0	0
Saksbehandler stat	0	0	0	0	0	0	0	0
Medarbeidere asyl	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt:	2,7	3,0	2,5	3,0	2,0	2,0	1,6	2

5.3.11.2 Aktuell situasjon

De statlige oppgavene, samt den daglige drift og ledelse av NAV løses i dag gjennom et samarbeid med NAV-kontoret i Trysil. Dette gir tilgang til nødvendige statlige ressurser for å opprettholde et tilfredsstillende tjenestetilbud til kommunens innbyggere.

5.3.11.3 Budsjettkommentarer - NAV

Netto budsjett NAV er på kr. 8,39 mill., en reduksjon på kr. 1,68 mill. fra 2020

Reduksjonen i rammen for NAV skyldes i hovedsak tre forhold. Antall årsverk er redusert med 0,4. Dette gir en innsparing på kr. 0,26 mill. Engerdal kommune har ikke mottatt anmodning om bosetting av flyktninger de to siste årene. Dette gjør at elevtallet i introduksjonsprogram er nedadgående. Som følge av dette er utgiftene til introduksjonslønn redusert med ytterligere kr. 0,40 mill i forhold til budsjett 2020. I forhold til å bistå de allerede bosatte flyktningene i å bli etablert i arbeidsmarkedet så finnes det en rekke statlige virkemidler som fremover må nyttes i størst mulig grad for at disse skal bli selvforsørget. Netto utgift til barnevern er forventet kr. 1,37 mill lavere enn budsjett 2020.

Tiltak i budsjett- og økonomiplan:

ASYL – Barnevernstjenester

Barnevernet har budsjettert med 55 000 i årlige utgifter knyttet til asylmottaket. Ved opphør av asylmottaket vil innsparingen være 23 500 i 2021 og 55 000 fra 2022.

6.0 Finans

Anslag skatt og rammetilskudd for Engerdal kommune for 2021 er 109,9 mill kroner, av dette kr 2,3 mill i ordinært skjønntilskudd.

Det er gjort en retaksering av eiendomsskattegrunnlaget i 2020.

Det er foreslått økning i utskrevet eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger med kr 1,7 mill i 2021.

Det er budsjettert med kr 0,22 mill i konsesjonskraftsinntekter, som er i henhold til anslag for 2020.

Integreringstilskudd er redusert for 2021 med kr 1,7 mill. iht forventet tilskudd på bosatte flyktninger pr 31.12.20.

Vertskommunetilskudd for drift av asylmottak er budsjettert på nivå med 2020, med halvårsvirkning pga utgått driftsavtale, dvs ned med kr 1 mill.

Ordinære renteinntekter bankinnskudd forventes på et kraftig redusert nivå, kr 0,6 mill lavere på grunn av det lave rentenivået.

I november 2018 ble lånet til Eidsiva energi AS (EE AS) avsluttet, og har utgjort et bortfall kr 1,1 mill i renteinntekter fra og med 2019. Lånemidlene til EE AS ble samtidig omgjort til kapitalforhøyelse i Engerdal Energi Holding AS (EEH AS), og bortfall av lånemidler ble kompensert med høyere utbytte fra EEH AS fra 2020. Det er totalt budsjettert med renter og utbytter kr 4,1 mill i 2021, på samme nivå som opprinnelig budsjettert 2020.

Rente- og avdragsutgifter er beregnet å øke jevnt i takt med nye investeringer og låneopptak. Fra vedtatt budsjett i 2020 til 2024 ventes rente- og avdragsutgiftene å øke med ca 3,3 mill, selv om et par lån blir nedbetalt i løpet av økonomiplanperioden. Det er i tillegg lagt inn betaling av minimum tillatt låneavdrag, som vil gjøre at nedbetaling av gjeld vil bli utsatt.

Det er avsatt kr 2,5 mill til lønnsøkning i 2021. Sommerjobbordningen foreslås avsluttet. Dette utgjør en innsparing på kr 100 000.

Anslag på pensjonspremieavvik (KLP/SPK) for 2021 er kr 3,9 mill som inntektsføres. Premieavviket for 2020 som skal amortiseres (utgiftsføres) i 2021 er anslått til kr 3,2 mill. Premieavviket fratrasket amortisering (utgiftsføring) ble i perioden 2012-2017 avsatt på disposisjonsfond for premieavvik til dekning av amortisering senere år. Dette er ikke foreslått for 2021. Det er imidlertid foreslått å bruke 1,5 mill av premieavviksfondet i 2021 og 1,9 mill i 2022.

Foreslåtte tiltak i budsjett- og økonomiplan:

- Betaling av minimum tillatt låneavdrag, som vil gjøre at nedbetaling av gjeld vil bli utsatt. Innsparing 1,5 mill (ikke vedtatt)
- Bruk kr 1,5 mill av premieavviksfondet i 2021 og 1,9 mill i 2022.
- Sommerjobbordningen foreslås avsluttet. Dette utgjør en innsparing på kr 100 000 (ikke vedtatt)
- Asyl - Vertskommunetilskudd for drift av asylmottak er budsjettert på nivå med 2020, med halvårsvirkning pga utgått driftsavtale, dvs ned med kr 1 mill.

Det er vedtatt følgende avsetning til generelt disposisjonsfond i perioden 2021-2024:

2021 kr 1,189 mill
2022 kr 3,497 mill
2023 kr 3,509 mill
2024 kr 3,430 mill

7.0 Investeringer

7.1 Bevilgningsoversikt investering

Oversikten skal gi en oversikt over utgifter, inntekter, avsetninger og bruk av avsetninger.

Samlet lånopptak i budsjettår 2021 foreslås til inntil kr 31 600 000 som nedbetales over 30 år.

Nye investeringer som lånefinansieres vil alltid medføre driftskonsekvenser i form av økte rente- og avdragsutgifter, og investering i nye bygninger vil i tillegg medføre økte FDV utgifter (forvaltnings-, drifts- og vedlikeholdsutgifter).

Linjenavn	Reg						
	Regnskap	Budsjett	budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2019	2020	2020	2021	2022	2023	2024
Investeringer i varige driftsmidler	23 918	32 272	0	39 658	16 570	3 070	570
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	563	600	0	600	600	600	600
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	24 481	32 872	0	40 258	17 170	3 670	1 170
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 554	-970	0	-2 050	-2 670	-570	-70
Tilskudd fra andre	-687	0	0	-5 968	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-1 357	-1 850	0	-800	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	-1 456	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-21 597	-31 302	0	-31 640	-13 900	-2 500	-500
Sum investeringsinntekter	-26 651	-34 122	0	-40 458	-16 570	-3 070	-570
Videreutlån	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag p lån til videreutlån	73	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-91	0	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	-19	0	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-31	0	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	2 220	1 250	0	200	-600	-600	-600
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	2 189	1 250	0	200	-600	-600	-600
Fremført til inndekning i senere år - udekket beløp	0	0	0	0	0	0	0

Lånopptak i økonomiplanperioden:

2021: Inntil kr 31,6 mill

2022: Inntil kr 13,9 mill

2023: Inntil kr 2,5 mill

2024: Inntil kr 0,5 mill

7.2 Rammebevilgninger investering

Bevilgningene til investeringer i varige driftsmidler, inkludert tilskudd til andres investeringer, kjøp av aksjer og andeler samt utlån (pkt 1-4 i bevilgningsoversikt investering), skal spesifiseres i denne oversikten.

	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Reg budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Tall i hele 1000							
Fra bevilgningsoversikt investering (1-4)	24 481	32 872	0	40 258	17 170	3 670	1 170
Fordelt på prosjekter							
Egenkapitalinnskudd KLP	513	600	600	600	600	600	600
Kjøp av aksjer	50						
Prosjektleder (fordeles på prosjekter i regnskap)	30	626	626	0	0	0	0
SÅTE-investeringer	703	2 268	2 268	2 058	0	0	0
Utskifting kjøretøyer	245	570	570	300	570	570	570
Vann og avløp - infohus Blokkodden	285	0	0	0	0	0	0
Engerdal Torg - eksisterende bygg	4 599	0	2 813	0	0	0	0
Engerdal Torg - omsorgsboliger	262	0	238	8 000	0	0	0
Stedsutvikling Drevsjø	0	1 000	1 000	1 000	0	0	0
Ventilasjonsanlegg Enger sør	2 399	0	0	0	0	0	0
Avfuktingsanlegg svømmehall EBUS	38	0	0	0	0	0	0
Femundbåt Fjellheimen	127	0	0	0	0	0	0
Rehabilitering bad Fjellheimen	1 012	0	992	0	0	0	0
SD-anlegg på flere bygg	0	600	600	0	0	0	0
Kjøp av bygg Asylmottaket	0	2 400	2 400	0	0	0	0
BUA-bygget	64	1 000	1 000	2 100	0	0	0
Skjul til barnevogner, Drevsjø barnehage	0	500	500	0	0	0	0
Rehabilitering Engerdal helse- og omsorgsenter	599	3 000	3 000	10 000	10 000	2 500	0
Carport kommunale biler	50	500	500	0	0	0	0
Uthus ved ambulansestasjonen	11	0	0	0	0	0	0
Nye utleieboliger i grendene	9 284	0	7 906	0	0	0	0
Avlastnings-/omsorgsboliger habilitering	0	500	500	0	0	0	0
Asfaltering kommunale veier	0	0	0	0	3 000	0	0
Oppgradering Langsjøveien	614	0	0	0	0	0	0
Skilting av snøscooterløyper	27	0	0	0	0	0	0
Gatelys - utvidelse	85	0	90	0	0	0	0
Hurtiglådestasjon for elbiler	1 200	200	200	200	0	0	0
Maskiner/utstyr uteseksjonen	495	0	0	0	0	0	0
VAR:							
Ledningsnett vann og avløp i Engerdal sentrum	431	0	100	0	0	0	0
Utbedring Engerdal vannverk	151	0	89				
Ledningsnett avløp på Drevsjø	152	3 000	3 000	500	0	0	0
Rehab. renseanlegg på Drevsjø	0	0	0	3 000	3 000	0	0
Utbedring slamdeponi	0	0	0	500	0	0	0
Kloakktømmestasjon for bobiler o.l.	331	0	0	0	0	0	0
VA-anlegg Engerdal Østfjell	721	16 108	18 857	12 000	0	0	0
Sum fordelt	24 480	32 872	47 849	40 258	17 170	3 670	1 170

Investeringene er lagt fram i hele 1000, brutto inkl mva. Kompensasjon for merverdiavgift budsjetteres som finansiering (se bevilgningsoversikten forrige side).

For å skape rom for driftskonsekvensene av nye investeringer må i de aller fleste tilfeller det eksisterende driftsnivået reduseres. Ut fra dette vil det være særdeles viktig å vurdere nødvendigheten av hver ny investering før den vedtas. Man har de siste årene i Engerdal hatt en økende andel av lånefinansiering på sine investeringer og dermed økt belastningen på driften for kommende år.

Investeringer 2021-2024

Investeringstiltak	Kommentarer/beskrivelse	Finansiering (utenom mva komp)	Total ramme (1000 kr)
Egenkapitalinnskudd KLP	Egenkapitaltilskudd innbetales fra medlemskommuner, og er kapital som kan dekke eventuelle tap som oppstår i KLP. Kapitalinnskuddet kan ikke lånefinansieres.	Ubundet investeringsfond	
SÅTE-investeringer	Kommunens andel av SÅTE-samarbeidets investeringer.	Lån	
Utskifting tjenestebiler/kjøretøyer	Utskifting av kommunale kjøretøyer for hele kommunen. For 2021 planlegges det kjøp av en liten hjullaster. Ved kjøp av tjenestebiler bør elbiler/hybrid vurderes forsøkt som et alternativ, med fokus på miljø. For øvrig skal denne potten også dekke evt kjøp av andre kjøretøyer, f.eks snøscootere, 16-setere osv.	Lån	300
Engerdal Torg - Omsorgsboliger Engerdal sentrum	Det er vedtatt bygging av 4 omsorgsboliger ved Engerdal Torg i Engerdal sentrum, som Engerdal kommune skal kjøpe.	Lån/tilskudd	8 000
Stedsutvikling Drevsjø	Beløpet er et anslag på kommunens egeninnsats i stedsutviklingsprosjekt på Drevsjø.	Lån/tilskudd	1 000
Utbedring BUA- bygget/D-blokka	Dette er i henhold til kommunestyrevedtak PS 2020/68 hvor det vedtatt å oppgradere både BUA-bygget/D-blokka for å kunne være sterkere rustet dersom det kommer en ny utlysning av kontrakter fra UDI. Samtidig er dette bygg som kommunen eier, og som uansett må utbedres for fremtidig annet bruk.	Lån	3 000
Rehabilitering Engerdal helse- og omsorgsenter (EHOS)	Prosjektet vil i første omgang omfatte ombygging i forbindelse med omorganisering/samløslisering av institusjonstjenester. Dette gjennomføres i 2021. Neste fase av prosjektet omfatter ombygging og rehabilitering av helsesenteret, nye garderober til ansatte, flere kontorplasser samt avklaring av bruk av kjellerlokaler under Solgløtt. Skal være ferdig innen utgangen av 2023. Det er forventet betydelige innsparinger på drift når dette blir ferdigstilt i 2023	Lån	26 000
Asfaltering kommunale veier	Asfaltering i Moalia var forespeilet gjennomført i 2020. Pga stedsutviklingsprosjektet på Drevsjø, foreslås dette samordnet og antas gjennomført i 2022.	Lån	3 000
Hurtigladestasjon for elbiler	Det avventes en avklaring på framtidig plassering av ladestasjonen. Dersom denne må flyttes, vil dette anslagsvis koste 200 000. Avventer tilbakemelding fra Biskop og Innlandet Fylkeskommune	Lån	1 400
Ledningsnett avløp på Drevsjø	Etter at det ble utført kamerakjøring av avløpsnettet, ble det avdekket stort behov for å iverksette en del tiltak. I første omgang blir Brennaveien prioritert. Det avsatte beløpet er et anslag.	Lån	3 500
Rehabilitering renseanlegg på Drevsjø	Det er gjennomført en tilstandsrapport fra NorConsult både for renseanleggene på Drevsjø og Engerdal. Rapportene viser at det er behov for en betydelig oppgradering av anleggene, blant annet med tanke på å oppfylle rensekravene	Lån	3 000
Rehabilitering renseanlegg i Engerdal		Lån	3 000
Utbedring slamdeponi	Fylkesmannen gjennomførte et tilsyn ved slamdeponiet ved Bjønnåsmoen. Det avsatte beløpet skal holde for å utbedre disse avvikene.	Lån	500

VA-anlegg Engerdal Østfjell	Etter overtakelse av VA-anlegget i Engerdal Østfjell (vedtatt 2019), ble det startet utbedringer av avløpsnett i januar 2020. Dette er nå ferdig. Når det gjelder prosjektering og anbud av vannverk og ledningsnett for distribusjon av drikkevannet så er dette forsinket på grunn for høye kostnader ved anbudet. Det er nå prosjektert en ny og enklere løsning som vil gi en rimeligere kostnad basert på kostnadene knyttet til det første anbudet. Totalrammen må allikevel økes med 8 mill fra opprinnelig vedtatt ramme. Oppstart første halvår 2021 og ferdig i løpet sommerhalvåret 2021.	Lån	27 800
Investerings tiltak ikke valgt inn i økonomiplanen			Total ramme (1000 kr)
Rehabilitering våtrom Enger, kjeller midtre del	Er foreløpig tatt ut for å spare kostnader. Samtidig kan vi leve med situasjonen slik den er i dag.		1000
Elektronisk adgangskontroll	Er gjennomført delvis og kostnadene er tatt via driftsbudsjettet til plan og teknikk.		1200
Lagerbygg Engerdal	Er tatt ut ved at det nå bygges en ny carport vis a vis Taxi-bygget. Lagerplass frigjøres ved at bilene som nå står i kjelleren i Taxi-bygget flyttes til carporten og dermed frigjør lagerplass i kjelleren.		1800
Utstyrs- og voksenopplæringen	Er tatt ut blant annet fordi behovet endres når mottaket legges ned. Aktivitet og undervisning ved VO vil da bli redusert.		1000
Avlastnings-/omsorgsboliger rehabilitering	Tatt ut fordi behovet er endret etter at dette ble lagt inn i budsjettet i 2019. Ved nedleggelse av mottaket vil det bli frigjort en betydelig bygningsmasse som kan om mulig benyttes til dette formålet.		5500
Utbedring kjøkken Fjellheimen	Prosjektering på utbedring av kjøkkenet på Fjellheimen. Ikke tatt med i denne omgang med bakgrunn i den økonomiske situasjonen.		330

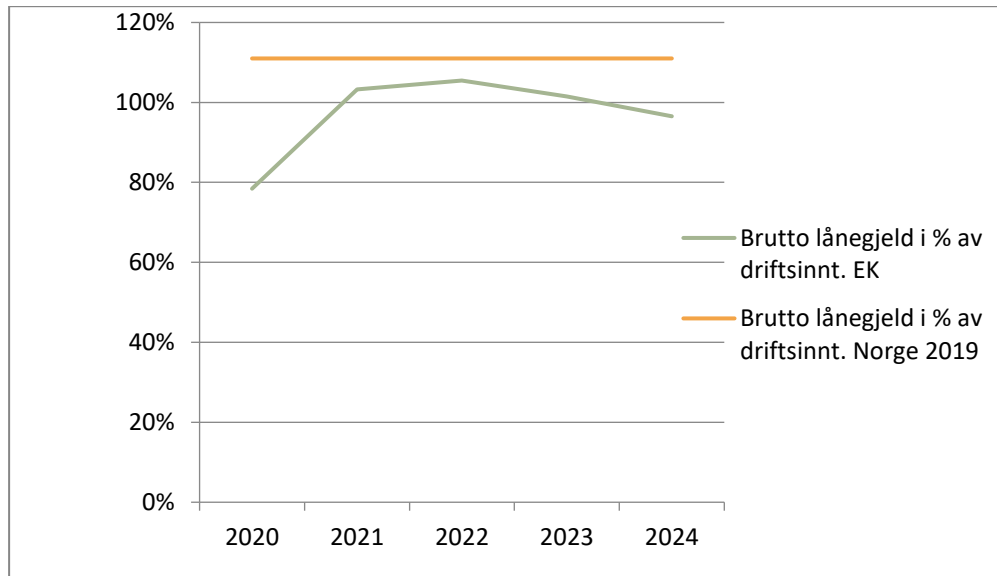
8.0 Langsiktig lånegjeld

Utviklingen i kommunens samlede lånegjeld pr. 31.12. i årene 2020-2024 er som følger:

	2020	2021	2022	2023	2024
Brutto lånegjeld (eks. startlån)	148 898 309	193 765 175	198 130 973	190 632 891	181 335 630
Brutto lånegjeld pr. innbygger	117 428	152 812	156 255	150 341	143 009
Driftsinntekter i 1000 kr	189 867	187 587	187 852	187 888	187 868
Brutto lånegjeld i % av driftsinnt. EK	78 %	103 %	105 %	101 %	97 %
Netto lånegjeld	131 730 426	176 597 292	180 963 090	173 465 008	164 167 747
Netto lånegjeld i % av driftsinnt.	69 %	94 %	96 %	92 %	87 %
Netto lånegjeld pr innbygger	103 888	139 272	142 715	136 802	129 470
<i>Innbyggere pr 31.12.</i>	1268	1268	1268	1268	1268

Det er en vesentlig økning i kommunens lånegjeld i økonomiplan perioden. Dette skyldes hovedsakelig bygging av boliger i grendene, utbedring av VA i Engerdal Østfjell, Engerdal Torg, samt omgjøring ved Engerdal Helse- og omsorgssenter. For å få finansiert disse prosjektene må kommunen ta opp langsiktige lån, som for lang tid framover binder opp mye av de midlene vi har til disposisjon.

Kommunens langsiktig brutto lånegjeld vil etter låneopptak i 2020 være kr 149 mill. Ved utgangen av 2024 vil kommunens langsiktig brutto lånegjeld være 181 mill. kr. Det finnes ingen offisielle råd om hvor høy gjelda i en kommune bør være, men landsgjennomsnittet for brutto lånegjeld av driftsinntektene var 111 prosent i 2019. Selv om Engerdal pr i dag ligger på 80 %, og er under landsgjennomsnittet, økes gjeld pr innbygger drastisk, og det er viktig å presisere at alle kommuner må kunne tåle en renteøkning til et «normalt» nivå, dvs rundt seks prosent. Engerdal har ikke en rentebuffer for å tåle en slik økning



Rente- og avdragsbelastning i planperioden

Følgende rente- og avdragsbelastning forutsettes i planperioden:

	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Reg budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
Renteutgifter/andre finansutgifter	2628	3304	2804	2853	3634	3943	3964
Avdrag på lån	6319	7652	7405	7427	8482	8945	9028
Sum	8947	10956	10209	10280	12116	12888	12992
Prosent av frie inntekter	5 %	6 %	5 %	6 %	7 %	7 %	8 %

I 2021 vil kommunen bruke nesten 6 % av sine frie disponible inntekter til å dekke netto rente- og avdragsutgifter, og i 2024 vil denne andelen ha økt til 8 %.